

If undelivered return to: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE" 1004 N. Chicago Street, JOLIET, ILL. Return Postage Guaranteed. The largest Slovenian Weekly in the United States of America. Issued every Wednesday. Subscription price: For members yearly \$1.20 For non members \$2.00 Foreign Countries \$3.00 Telephone 1048

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter December 9, 1920, at the Post Office at Joliet, Illinois, Under the Act of August 24, 1912

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

Največji slovenski tednik v Zdrženih državah. Izhaja vsako sredo. Naročnina: Za člana, na leto \$1.20 Za nečlane \$2.00 Za inozemstvo \$3.00 NASLOV uredništva in upravljalstva je: 1004 N. Chicago Street, Joliet, Ill. Telefon: 1048

No. 22.—Štev. 22.

JOLIET, ILL., 1. JUNIJA (JUNE), 1921.

Leto VII. Volume VII.

K 5letnici Mladinskega oddelka K. S. K. J.

Vsako novo podjetje ima svoje prijatelje in podpiratelje, na drugi strani pa zopet kolikor toliko sovražnikov in nasprotnikov. Ko se je prvokrat sprožila misel o ustanovitvi Mladinskega oddelka pri K. S. K. Jednoti, oglasilo se je mnogo članov in članic, ki so se z idejo strinjali in priporočali ustanovitev. Našlo pa se je zopet nasprotnike, ki so ustanovitvi Mladinskega oddelka oporekali.

Ni se oziralo na nasprotnike; ni se oziralo na neupravičene kritike, marveč delalo se je počasi in previdno v sporazumu somišljenikov in staršev članov (ie) K. S. K. Jednote po začetni poti dalje in dne 1. junija 1916 se je pričelo s poslovanjem Mladinskega oddelka. Danes obhajamo pet-letni jubilej pomožnega (Mladinskega oddelka K. S. K. Jednote in lahko trdim, da vsak posamezni član in članica je lahko ponosen na naš Mladinski oddelek. Vsak posamezni član in članica dobro ve, da se je z ustanovitvijo Mladinskega oddelka storil eden, izmed največjih korakov za napredek K. S. K. Jednote.

V teku petih let pristopilo je skupaj 7499 otrok. Od tega števila je bilo črtanih 740; umrlo jih je 110 in med aktivno članstvo jih je prestopilo skupaj 444. Ob praznovanju pet-letnice, ali danes, šteje Mladinski oddelek 6205 članov in članic. Za 110 umrlih se je izplačalo posmrtnine skupaj \$15,069.00.

Z ustanovitvijo Mladinskega oddelka se ni napravilo nekaj nadvse dobrega samo za K. S. K. Jednoto, marveč storilo se je neprecenljivo koristnega tudi za roditelje otrok. Nad petnajst tisoč dolarjev se je v zadnjih petih letih izplačalo dedičem (staršem in oskrbnikom) ranjkih otrok. Če bi se ne storilo ničesar drugega kakor samo to, je gotovo hvale vredno in nihče ne more danes več trditi, da ni Mladinski oddelek velike koristi staršem in roditeljem, ki imajo vpisane otroke v tem oddelku.

Omenil sem, da je prestopilo iz Mladinskega med odrasli oddelek 444 udov. Vprašanje je sedaj, bi li teh 444 novih in mladih moči postali člani Jednote, če bi ne bili člani Mladinskega oddelka? Ne rečem, da bi nekateri ne pristopili v K. S. K. Jednoto, tudi če bi ne bili v Mladinskem oddelku; na vsak način pa dvomim in lahko trdim, da vseh 444 bi gotovo ne pridobili, če bi ne bili neposredno že člani Jednote potom Mladinskega oddelka. Kolikve vrednosti za našo organizacijo je zopet to!? Štiristo štiriinštirideset mladih članov in članic, najlepše mladeniške dobe od 16 in 17 let starih, je za našo dično organizacijo neprecenljive vrednosti. To je nova podpora, nova trdna podlaga za dolgoleten obstanek K. S. K. Jednote.

Ni ga torej več dvoma, je li Mladinski oddelek potreben za Jednoto ali ne. Ni ga več vprašanja, je li ta oddelek v resnici velike važnosti za roditelje otrok. Dejstva to sama dokazujejo. Zato smo lahko ponosni, da imamo med seboj 6205 naše mladine, ki je nam vsem v čast in ponos. Veselimo se torej ob praznovanju petletnice obstanka Mladinskega oddelka. Zaobljubimo se pri tej priliki tudi v bodoče delovati še za večji napredek in pridobivajmo kolikor največ mogoče novih moči, novih članov in članic v ta prekoristni oddelek. Zaostajati ne smemo. Ko se bo praznovalo desetletnico, naj ta oddelek ne šteje samo še enkrat toliko članov in članic, marveč dvakrat in trikrat toliko.

K sklepu kličem vsem članom in članicam Mladinskega oddelka "Bog Vas blagoslovi". Bodite veseli in ponosni, da spadate pod varstvo mogočnega K. S. K. Jednote. V par dneh dobili boste svoje Glasilo pod imenom "Angelček". To bo Vaš list, ki bo Vam v veselje, zabavo in poduk. Prebirajte ga radi.

Vam pa dragi stariši in oskrbniki mladine zbrane v tem oddelku, ne morem drugega reči kakor: "Čast in hvala Vam, ki se zavedate svojih dolžnosti. Tudi Vi se veselite skupaj z Vašimi otroci, ker storili ste svojo dolžnost napram Jednoti s tem, da ste vpisali svoje drage v Mladinski oddelek.

In Vam cenjeni člani in članice, ki ste od prvega dne, ko se je sprožila misel o ustanovitvi Mladinskega oddelka, vedno bili za napredek in razvoj naše dične organizacije, ki ste stali neomahljivi v bojni vrsti za koristi svojih sobratov in sosester, izrekam najprisrčnejšo hvalo. Delujte tudi vnaprej, kakor ste do sedaj: **Vsi za enega, eden za vse!** Bog vas živi!

JOSIP ZALAR, gl. tajnik.

Joliet, Ill., 1. junija 1921.

SPORED SLAVNOSTI 5 LETNICE MLADINSKEGA ODDDELKA VRŠEČE SE DNE 5. JUNIJA V JOLIETU, ILL.

Vsa jolietška krajevna društva K. S. K. J., ki so določila, da se te slavnosti korporativno vdeležijo, tako tudi ona društva, ki so obljubila svojo vdeležbo v kar najbolj mogoče obilnem številu so prošena, da vpoštevajo nastopni spored:

1.) V nedeljo, dne 5. junija naj se društva zbirajo v stari šoli točno ob 1/2 10. uri dopoldne. Ob 10. uri se vrši slovesna sv. maša v cerkvi sv. Jožefa za vse žive in pok. člane (ie) K. S. K. Jednote.

2.) Člani, ki imajo svoje otroke v Mladinskem oddelku pri tem, ali drugem krajevnem društvu, naj iste pripeljejo s sabo v staro šolo, da se z odraslimi člani vdeležijo daritve sv. maše. Če ne morejo stariši otrok pripeljati, naj to izvrši kak starejši sin, ali hči, ozir. njih brat ali sestra, pa tudi kak drug sorodnik. Glavno je pri tem, da se bodo otroci v lepi vrsti s svojim društvom za zastavo podali v cerkev.

3.) Vsak izmed otrok (članov Mlad. oddelka) bo zastoj dobil lep spominski trak, katerega naj ta dan nosi na prsih.

Trake se bo dobilo že v soboto na domu tajnikov in pa v nedeljo pred sv. mašo.

4. Po sv. maši se vrši parada z godbo na čelu v Rivals' parku. Za red pri korakanju in v parku bodo skrbeli posebni reditelji in rediteljice že bolj starejši člani (ie) Mlad. oddelka.

5.) Staršem je svetovati, da naj dajo otrokom primeren zajtrk, ker bo slavnost v cerkvi in korakanje skoraj 2 uri trajalo.

6.) Po prihodu otrok v Rivals' park se bo vse otroke brezplačno pogostijo z prigrizkom, mehko pijačo in sladoledom. Zatem sledijo razne igre in otroške zabave.

7.) Ker pričakujemo pri tej priveditvi od 500—600 otrok različne starosti, bi bilo prav, da naj gredo tudi njih starši z njimi v park, da jih bodo imeli pod nadzorstvom ozir. da se kak otrok ne izgubi. Ako imate avtomobil, lahko otroke z njim v paradi peljete.

8. Glavni reditelj na pikniku v parku bo sobr. Martin Težak, preds. dr. sv. Frančiška Sal. št. 29; paradno vrsto otrok bo imel pa v oskrbi sobr. Ivan Zupan, urednik "Glasila."

9.) Za odrasle bo na razpolago hladna pijača. Vrši se tudi kegljanje za dobitke.

Vsi jolietški rojaki in rojakinje, prijatelji naše slovenske mladine: Dobrodošli na pikniku prihodnjo nedeljo v Rivals' ali bivšem Theilerjevem parku!

Veselični odbor.

Razne vesti

Znižanje plače železničarjem.

Chicago, Ill. 1. junija.—Na včerajšnji seji državnega železniškega delavskega sveta je bilo določeno vsem železničarjem s 1. julijem t. l. znižati plačo za 12 odst. V sled te odredbe si bodo železniške družbe na leto prihranile okrog 400 milijonov dolarjev.

Razni unijski uradniki železničarjev še niso izjavili svojega mnenja, če bodo železničarji to znižanje odobrili ali ne?

A. F. of Labor največja delavska zveza.

Washington, D. C.—Tajništvo delavske zveze American Federation of Labor poroča, da šteje ta zveza sedaj 4,500,000 članov. Natančno število članstva se bo objavilo na zborovanju te federacije, vršiči se meseca junija v Denver, Colo.

Od lanskega meseca junija do letos, je število novih članov narastlo za pol milijona; to se je doseglo s sodelovanjem 2000 organizatorjev vsled prizadevanja predsednika Gompersa, da se onemogoči uvedbo "odprtih" delavnic širom dežele.

V delavskih krogih, oziroma med članstvom te zveze se že sedaj agitira in deluje, da naj bi ne bil izvoljen dosedanji večletni predsednik A. F. of L. Samuel Gompers, ampak da naj bi njegovo mesto zavel glavni tajnik John L. Lewis.

Previsoka tovarnina na železnicah.

Da niso še vse stvari na ameriškem trgu padle še na staro (predvojno) ceno je temu vzrok previsoka pristojbina prevoza blaga na železnicah. Tu navajamo samo nekaj primer:

En bušelj žita se lahko po morju pošlje iz Južne Amerike v New York za 12 centov; tovarnina iz Minneapolisa do New Yorka (1333 milj) pa znaša 33c.

Senator Capper iz Kansasa navaja slučaj, ko je neki farmer poslal iz Floride v New York cel vagon solate; isto je prodal za \$339; tovarnina in komisije

je pa moral plačati \$491, torej imel pri tem \$152 čiste izgube.

Iz Galvestona, Texas do Bremena na Nemškem je prevoznina na parniku \$1.75 od enega zavoja bombaževine, med tem ko znaša tovarnina na železnici za razdaljo 300 milj 95c.

Špinača, zelje in čebula gnije na farmah v Texasu; mrva (seno) in koruza se v Kansasu kvari; sadje v Kaliforniji je skoraj brez veljave; živalske kože nimajo skoro nobene vrednosti vsled tega, ker se teh produktov zaradi previsoke tovarnine ne more na trg poslati.

Vsled previsoke tovarnine je dandanes samo 66 odstotkov tovarnih vagonov in lokomotiv v rabi.

In ne samo tovarnina, ampak tudi voznina na potniških vlakih je dandanes zelo draga; dražja in višja kot je bila za časa vojne.

Op. ured. Vožnja po železnici iz Chicago do Joliet (37 milj) je znašala pred vojno 74c za časa vojne 94c, danes pa znaša \$1.43; torej za 100 odstot. več kot pred 6 leti!

Huda postava za odvetnike.

Tallahassee, Fla.—Te dni je bila v državni zakonodaji predložena resolucija za preuredbo plače in dohodkov odvetnikov, poslujočih v tej državi. Maksimalni letni dohodki so določeni na \$3000. Vsak odvetnik, ki zasluži več kot toliko na leto, mora preostanek izročiti državnemu komptrollerju za dobrodelne namene. (Op. stavca). V Floridi ne bo čez čas nobenega odvetnika več!

13 letna mačeha morilka.

Farmington, Mo.—Pred tukajšnjo poroto je te dni stala komaj 13 letna Mrs. John Parsons obtožena umora svoje pastorkice, 6 letne Lilly Parsons. Mačeha umorjene pastorkice je še le pred 3 meseci poročila z 35 let starim drvarjem John Parsons-om; 5 dni po poroki je pa ustrelila v jezi svoje pastorko, ker ji ni dovolila, da bi jo počesala.

Ako bo sodnija spoznala to mlado morilko krivim, bo navedenica poslana v neko popoljševalnico in ne v ječo, ker je še premlada.

Mme. Curie odlikovana.

Pittsburgh, Pa., 26. maja.—Sloveča znanstvenica in soizu miteljica radija Madame Curie, rodom Poljakinja, ki se mudi na svojem obisku v Zdrženih državah je bila danes častni gost pittsburske univerze. Pr. tej priliki ji je bila podeljena diploma častne doktorice prava. Mrs. Curie odpotuje jutri v Canonsburg, Pa., da si ogleda tamošnjo topilnico radijske rude.

Svinjsko meso pada v ceni.

Chicago, Ill., 27. maja.—Že 5 let nazaj ni bila cena prašičev v tukajšnjih klavnicah tako niska kot danes. 100 funtov žive vage je veljalo samo \$7.90, dne 25. t. m. pa \$8.25.

Ameriški senator na potu v Rusijo.

Po lastnem nagibu je zvezni senator Jos. I. France iz Mary landa dne 24. maja odpotoval na parniku "Aquitania" proti Londonu, od tam gre pa dalje čez Rigo na Rusko.

Namen tega senatorja je temeljito proučevati sedanje splošne razmere pod boljševiško vlado na Ruskem in doseči zopetno prijateljstvo med Zdrženimi državami in Rusijo. V Moskvi, kjer bo obiskal Lenina in Trockija ostane senator France približno 6 tednov.

Potrata in zapravljenost Amerikancev.

Menda noben drugi narod na svetu ne izda letno toliko milijonov po nepotrebnem, kakor ravno Amerikanci; to zatrjuje pred vsem državnim komisar naobrazbe v Washingtonu.

V Zdrženih državah potroši ljudstvo 22krat toliko za nepotrebne stvari in luksus, kolikor izda za izobrazbo mladine; to se je vršilo osobito za časa minule svetovne vojne in še danes. Leta 1918 so znašali izdatki za šolanje, ozir. v izobraževalne namene \$919,729,258; leta 1920 so pa Amerikanci zapravili 3 milijarde dolarjev za luksus, zabavo, dirke itd. Samo za parfum, šminko in obrazni prašek se je izdalo \$750,000,000, za cigarete in smodke \$800,000,000 za sladoled (ice cream) pa \$250,000,000.

Produkcija Fordovih motorjev motor št. 5,000,000.

Detroit, Mich. 31. maja.—V tukajšnjih Fordovih tovarnah avtomobilov in motorjev je bil danes dodelan motor št. 5,000,000. Označeni motor bo shranjen v Fordovem muzeju za spomin.

Ako se računa vsak Fordov motorni voz po \$500—bi znašala skupna vrednost toliko izdelanih motornih voz dva in pol milijona dolarjev.

Vojaško "bonus" vprašanje pred senatom.

Washington, D. C., 31. maja.—Načelnik senatnega finančnega odseka (sen. Penrose) je imenoval posebni pododbor 3 senatorjev, kojega naloga naj bi bila izvršiti poizvedbe o nujni potrebi priboljška (bonus) do služnim vojakom.

Dr. Milenko Vesnić umrl.

Pariz, 28. maja.—Danes je ukaj umrl Dr. Milenko R. Vesnić, bivši jugoslovanski ministrijski predsednik in zunanji minister, ter poznejši jugoslovanski poslanik v Parizu.

(Dr. Vesnić, vnet pristaš in zagovornik Velesrbije je bil za časa mirovne konference v Parizu vodja jugoslovanske delegacije. Baš njegova "zasluga" je, da je bilo na podlagi rapalske pogodbe nad pol milijona Jugoslovancev Italiji prodanih.)

Novi vojni minister Jugoslavije.

Belgrad, 24. maja.—Vojnim ministrom je bil imenovan general Hadžić, dosedanji poveljnik armadnega kora v Zagrebu.

Grabežljivi Italijani bodo Reko anektirali.

Rim, 28. maja.—Iz povsem zanesljivega vira se poroča, da se je dosegel sporazum med Italijo in Jugoslavijo glede reškega vprašanja; tozadevna pogodba bo podpisana in izvršena še pred 1. junijem. Italijani bodo dobili mesto Reko s pristaniščem vred; medtem ko bo pristanišče Baros pripadalo Jugoslaviji.

Prvo odplačilo vojne odškodnine po Nemcih.

Pariz 28. maja.—Berlinski listi javljajo, da je Nemčija včeraj pripravila 20 državnih bondov po 10 milijonov dolarjev kot plačilo prve vojne odškodnine zaveznikom. Skupna svota tega prvega plačila znaša 840 milijonov mark v zlatu (\$200,000,000) Te bonde so potrdile sledeče nemške banke: Reichsbank, Discont gesellschaft in Dresdener Bank. \$80,000,000, bo izplačanega v New Yorku, \$60,000,000 v Londonu, \$60,000,000 pa v Parizu.

Sedež Lige narodov bo premiščen.

Zeneva, Švica, 31.—Med zavezniki se že sedaj vrše pogajanja za premestitev Zeneve kot sedež Lige narodov in za določitev kakega drugega stalnega sedeža.

To vprašanje bo rešeno na prihodnjem glavnem zborovanju zastopnikov vrhovnega sveta Lige narodov, ki se vrši v tem mestu tekom meseca junija letos.

Spopadi med Irci in Angleži.

Cork, Irska 31. maja. Ko se je danes zjutraj odpravljala oddelek angleških vojakov iz tukajšnjih Joughal barak na strelišče, so jih oboroženi Irci iz zasede napadli. Pri tem so bili 4 angleški vojaki na mestu ubiti dva smrtnonevarno ranjena, lahko ranjenih je bilo pa 12 vojakov.

Najvišji dimnik na svetu.

Rudotopilnica v Anacondi, Mont. last Washoe Smelting Co. se ponaša z najvišjim dimnikom na svetu, ki je 601 čelvelj visok.

Društvena naznanila in dopisi

Društvo sv. Stefana št. 1, Chicago, Ill.

Tam, potem naznanjam članom imenovanega društva, da bode prihodnja redna druž. seja v soboto dne 4. junija zvečer v navadnih društvenih prostorih. Prosim člane, da se te seja v polnem številu udeležite. Kot naznanjeno v št. 21 Jednotinega "Glasila", so razposlana nova Jed. pravila, in upam, da jih prejmem do prihodnje seja, da jih bom razdelil med člane.

Nadalje opominjam vse tiste, kateri še niste izročili spovednih listkov, da to storite gotovo do prihodnje seja.

Tudi opominjam vse tiste, kateri so zaostali s svojim društvem in Jednotinim prispevkom da to uredite, kajti ako bode kateri član(ica) suspendovan v tem slučaju, ga ne bode društvo suspendovalo, ampak se bode suspendal sam. Društvo mora poslati vsaki mesec assesment Jednoti, zato pa zahteva, da ga člani(ice) tudi vsaki mesec plačajo pri društvu; so pa žal nekateri člani(ice), ki tega ne vpoštevajo.

Cenjeni sobratje! Veliko je še dobrih Slovencev med nami, kateri ne spadajo še v nobeno Slov. podporno organizacijo. Ali jih ne bi Vi nagovorili, da pristopijo v dr. sv. Stefana, in K. S. K. Jednoto? Katera je najstarejša slovenska katoliška podporna organizacija v Ameriki?

Na delo cenjeni sobratje. Ako bi vsak storil svojo dolžnost, in pridobil saj enega novega člana, pa bi se društvo pomnožilo za lepo število v članstvu.

Poglejte druge, nam nasprotne organizacije, kako pridno delujejo, in pridobivajo nove, mlade moči, zato tudi mi ne držimo rok križem na hrbtnu, ampak na delo, ker le tako bomo prišli do zaželjenega cilja. K sklepu pozdravim vse člane(ice) dr. sv. Stefana in K. S. K. Jednote, in jih opozarjam, da vpoštevajo moj novi spodaj navedeni poštni naslov.

Louis Bobich, tajnik,
1828 W. 22nd St., Chicago, Ill.

NAZNANILO.

Iz urada dr. sv. Družine št. 5, K. S. K. J. se naznanja, da se prihodnje seja vsi člani udeležite. Zadnje mesec se je bolniška blagajna močno izpraznila zavoljo toliko obolelih članov. Treba bo torej nekaj ukreniti, da se slednja finančno okrepi ker vsak bolni sobrat je opravičen do podpore, zato plačuje v to svrhu. Druga leta smo imeli veselice, katere so veliko pripomogle blagajni ali zdaj, kar je suho je isto odpadlo. Društvo zadnje čase, takorekoč spi; temu je vzrok nesramna politika od stžani nekaj tukajšnjih laselskih združbarjev; nekateri izmed teh celo ne spadajo v našo Jednoto, ampak sam prepričani delajo v naselbini. Jaz bi takim svetoval, da naj držijo svoje prste proč od našega društva in Jednote in naj se svojega posla drže, katerega zadnji čas kaj slabo opravljajo. Kar se tiče delavskih razmer je pri nas po starem, ker cinkovne še vedno stojte kjer je bilo največ naših rojakov zaposlenih.

Pozdrav vsem sobratom in sosedstvom
John Pražen, tajnik.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 8, Joliet, Ill.
Iz urada gori označenega

društva se naznanja, da se bomo celokupno (korporativno) vdeležili slavnosti in piknika, katerega prirede društva dne 5. junija t. l. povodom 5 letnice obstanka Mladinskega oddelka K. S. K. J. Zatorej ste vsi člani našega društva uljudno prošeni, da se polnoštevilno udeležite te redke slavnosti.

Ob enem tudi opozarjam vse one, katerih bi se morda tikal zadnji opomin duhovnega vodje K. S. K. J., namreč da kak član še ni oddal potrdila (listka) o opravljeni verski dolžnosti za l. 1921, da naj to nemudoma stori, da bo tudi meni mogoče storiti svojo dolžnost, to je: da sporočim pravilno in natančno g. duh. vodju kar zahteva.

Sobratski pozdrav
Mathew Buchar, tajnik.

Dr. sv. Franciška Saleškega št. 29, Joliet, Ill.

Članom društva sv. Franciška Sal. se naznanja, da prihodnja mesečna seja se vrši v soboto, dne 4. junija ob pol 8. uri zvečer. Člani so naproseni, da se udeležijo seja v polnem številu in posebno tisti, kateri niso še oddali spovednih listkov; vsaki, kateri ga še ni oddal, naj ga prinese do prihodnje nedelje.

Nadalje naznanjam članstvu, da priredijo jolietška društva, spadajoča v K. S. K. J. Jednoto piknik v nedeljo dne 5. junija v proslavo 5 letnice obstanka Mladinskega oddelka. Ker se slavnost prične ob 10. uri s slovesno sv. mašo, opozarjam članstvo, da se zbere točno ob pol 10. uri v šolski dvorani z regalijami. Nadalje prosim vse stariše, ki imajo otroke pri društvu, da jih pripeljejo s seboj ob pol 10. uri, da potem skupno z otroci odkorakamo k službi božji; po sv. maši bo polična parada do Rivals' parka, kjer se potem vrši veselica. Zatorej, člani dr. sv. Franciška Sal., udeležite se te prve slavnosti Mladinskega oddelka v kolikor mogoče polnem številu in pripeljite s sabo vse otroke, male in velike, da jih razveselimo ob 5 letnici njihovega oddelka. Ta veselica bo nekaj lepega za otroke, kateri so že pri društvu; otroci kateri pa še niso pri društvu bodo videli kako se veselijo njihovi mali prijatelji in bodo rekli starišem: Zakaj jaz ne spadam tam, kjer so moji mali sosode in sošolci? in jih bodo prosili, da jih naj v društvo vpišejo. Zatorej, če bomo otroke sedaj, ko obhajamo 5 letnico Mladinskega oddelka dobro razveselili, vam zagotavljam, da bo Mladinski oddelk društva sv. Franciška Saleškega št. 29 ob koncu leta 1921 šteje 400 otrok.

S sobratskim pozdravom,
John Gregorich, tajnik.

Društvo sv. Jožefa št. 53 Waukegan, Ill.

Članom društva sv. Jožefa v Waukegan, Ill., se tem potom naznanja in jih opozarja, da se za gotovo udeležijo prihodnje mesečne seja dne 12. junija, ker je več zelo važnih reči na dnevnem redu.

Kdor še ni oddal svojega spovednega listka, naj to stori vsaj do 11. junija, ker potem moram oddati poročilo duhovnemu vodji K. S. K. J.

Zeleti bi bilo, da bi člani bolj redno plačevali svoje mesečne assesmente. Assesment se prične pobirati že ob eni (1) uri popoldne v dvorani pred vsako

sejo, torej ima vsak dovolj priložnosti za plačati svoj assesment.

Ker v nedeljo dne 5. junija vprizore združeni igralci in igralke veliko in lepo igro "Čarovnica", vsled tega se upa in želi, da se članstvo našega društva vdeležijo te prireditve v velikem številu. Pojdimo v dvorano in pokažimo vsem gojiteljem petja in dramatike, njim zasluženo priznanje, kajti le ako jim mi pomagamo pri njih prireditvah, smemo zopet upati, da bodo tudi oni nam pomagali na naših društvenih veseliceh in igrah kakor so dosedaj. Igralci in igralke, se trudijo noč in dan, da nam prirede to ali ono igro, da mnogi se morajo po 3-4 uloge (igre) na enkrat učiti; še ni ena končana, že se druga prične. In kaj ina društvo od te igre? Društvo spravi navadno pa par sto dolarjev dobička za svojo blagajno. Kaj imajo pa igralci od te igre? — "Hvala, ker ste se trudili!" — največkrat pa še tega ne. Pa saj tudi ničesar ne zahtevajo. Tudi ne zahtevajo da se moramo udeležiti te njih skupne prireditve; ampak naša sveta dolžnost je, da se njih prireditve udeležimo. Žrtvuimo tudi mi nekoliko onim, ki za nas toliko žrtvujejo. Igra se prične točno ob 6. uri zvečer; sprva so mislili igro prirediti ob 2. uri popoldne in ob polu 8. zvečer, a ker je prevelik program, zato bode le ena predstava ob 6. uri zvečer. Vstopnina le 50c. Torej ne pozabite te prireditve! Pozdrav,
M. Ivanetič, tajnik.

Društvo sv. Antona Padov. št. 87 Joliet, Ill.

Članom društva sv. Antona Padovanskega št. 87 K. S. K. J. se naznanja, da se naj udeležijo prihodnje seja dne 12. junija v polnem številu, ker bo več važnih stvari na dnevnem redu; zatorej se pozivlja vse člane, da se te seja zanesljivo vdeležijo.

Nadalje uljudno urosim člane in članice, kateri mi niso še oddali spovednih listkov, da to storijo kar najprej mogoče. S sobratskim pozdravom
George Plut, tajnik.

NAZNANILO.

Članom društva sv. Jožefa št. 103 K. S. K. J. Milwaukee West Allis, Wis. Tem potom se opozarjate vsi člani imenovanega društva sv. Jožefa, da v polnem številu prisostvujete seji dne 4. junija (soboto), na kateri se bo sprejelo nove člane, katere se je dobilo zadnje kampanjo za povečanje članstva pri društvu.

Ob tej priliki se bo vršila tudi mala slavnost, kar naj bo v počast novopristoplim. Seja se začne točno ob 7. uri zvečer, kdor se iste ne udeleži, zapade kazni, kakor določajo društvena pravila.

Na svidenje v soboto dne 4. junija v cerkveni dvorani na West Allisu.

Za odbor društva 103
Antonius F. Kozleuchar,
pooblaščenec.

Iz urada Društva sv. Roka št. 132, K. S. K. J. v Frontenac, Kansas.

Tem potom prosim in opozarjam vse člane zgoraj omenjenega društva, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje mesečne seja, to je v nedeljo dne 12. junija; in vsakdo naj prinese spovedni listek s seboj.

NE POZABITE! Ker letos smo imeli lepo priložnost za opraviti našo dolžnost kot kristjani in kot člani K. S. K. J. Izgovori ne bodo veljali kakor naprimer: jaz nisem vedel ali nisem imel časa, mislim da je

vsaki član in članica živeč v Frontenac in v bližnjih naselbinah imel(la) priliko opraviti svoje velikonočno dolžnost, ker slovenski duhovnik je bil tudi po drugih naselbinah. Torej vas prosim, da se izkažete z listkom na prihodnji mesečni seji.

Č. g. misjonarju Rev. Benvenuto Winkler-ju O. F. M. se pa prisrčno zahvaljujem za njegov trud in za njegove krasne govore ob času misijona in želim da bi njegove besede obrodile steteren sad.

Pozdravljam vse člane in članice širom Združ. držav.
Tajnik.

POZOR.

Članice dr. "Kraljica Majnika" št. 157 K. S. K. J. v Sheboygan Wis.

Dne 8. junija je šestmesečna društvena seja. Kakor Vam je znano je bilo sklenjeno na glavni seji meseca decembra da se določi kazen 50c katera izostane. Da ne bo kakega nepotrebne izgovora upoštevajte ta poziv.

S sosedstvom pozdravom
... Mary Prislant, tajnica.

Chicago, Ill.

Dne 24. maja je tukaj umrla dobro poznana in priljubljena rojakinja Frances Mladič, rojena Bučar, soproga rojaka Mohor Mladiča stara 40 let. Bila je operirana na žolčnem mehuru in po štiritedenski mučni bolezni je za vedno zatisnila oči. Zapušča 8 otrok in soproga. Bila je članica treh društev; spadala je med temi tudi k društvu Marije Pomagaj št. 78 K. S. K. J. Iskreno sožalje hudo prizadeti družini! Pokojnica naj v miru počiva!
Poročevalec.

Bridgeport, O.

Delavske razmere so se po tukajšnjih premogorovih nekoliko zboljšale, ker od 1. maja nadalje se dela z malo izjemo vsak dan; razume se, da smo jako zadovoljni, ker se je položaj zboljšal, želimo le, da bi tako ostalo. Nikakor ne svetujem rojakom sem hoditi za delom, ker so vsi rovi prenapolnjeni z delavci, ter se delo ne dobi, tovarne pa vočjidel še počivajo v bližnjih mestih tako, da je še dosti brezposelnih, kakor po drugih mestih.

Tukajšnje dram. društvo "Orel" priredi dne 11. junija zopet dve zanimivi igre in sicer v slovenskem jeziku, igro "Skričen zaklad", ki je polna zanimivih prizorov, kako so Balantov očka zaklad kopali" gotovo bodo vse udeležence spravili v dobro voljo in smeh. Angleška igra, "For love and honor" je povzeta iz časov naše revolucije, ko je Geo. Washington vodil boj proti Angležem, lepa nad vse zanimiva predstava. Dram. društvo, bo gotovo ustreglo vsem udeležencem, ko bodo videli take zanimive predstave, poleg teh, se bodo prizvajale še razne druge zabavne točke; po igri sevrši plesna zabava; svira izvrstna orkester godba. Ker je vsa prireditev namenjena v korist društva za izplačilo dolga za oder, zato se bomo vsi tukajšnji rojaki in rojakinje in iz bližnjih naselbin, da se te prireditve vdeležijo, ker bodo imeli tisti večer zopet nekaj zabavnih uric. Dramat. društvu bodo pa pripomogli k lepšem uspehu, igralcem pa izkažete s tem priznanje za njih naporno delo. Ker bo to zadnja predstava v letošnji sezoni, zatorej ne zamudite te prilike; pridite gotovo 11. junija zvečer ob 7. uri v dvorano v Boydsville, O., ne bode Vam žal za to.

24. maja po noči, je bila pri

nas huda nevihta, ki je napravila veliko škode; gromelo in treskalo je, da smo mislili, da se bo ta neroden svet podrl; v mestu Dillonville O. je strela udarila v zvonik katoliške cerkve, na kar je nastal požar, ter je cerkev do tal pogorela; škode je nad \$50,000.00, huda nesreča za ondotne katoličane, ki so si z veliko težavo postavili krasno cerkev, ki je pa sedaj le kup razvalin in pepela, res: Treskanja in hudega vremena, reči nas Gospod! —
Rodoljuben pozdrav.
Mihael Hočevar.

Na obisku.

Minuli teden se je mudil v Jolietu rojak Anton Golob, došel semkaj iz daljnega zap. pa, Great Falls, Mont. Prisel je po več letih obiskat svojega brata, bratovo sporogo in njegovo družino in svoje nekdanje znance v tem mestu in La Salle. Od tukaj je rojak Golob odpotoval na Ely, Minn. na obisk svojih sorodnikov družini Louis Champa in Joe Champa.

VIRI BOGASTVA V JUGOSLAVIJI.

Ameriški konzul K. S. Patton v Belgradu poroča:

Viri bogastva v Jugoslaviji so v prvi vrsti neizdelani proizvodi. Izmed teh proizvodov obstoja ali vsaj more se proizvajati izvoljivi prebitek toba, žita, bakra, bauxite (aluminijeve rude), pyrethrum cvetja iz katerega se izdeluje prašek proti mrčesom), češpelj, cementa, lesa in živine. Glede trgovine z Združenimi Državami prihajajo seveda najbolj v poštev bakro, bauxite in pyrethrum cvetje. Češplje so baje predrobne, da bi odgovarjale potrebam ameriškega trga in tobak prelahak, da bi prijal okusu ameriških kadilcev. Ostali proizvodi pa se izvažajo iz Jugoslavije. Vsled izvoznih utesnitev je produkcija bakra padla nedavno na tako stopnjo, da brzkone ni sedaj nikake izvozljive zaloge bakra.

Glavne ovire za razvoj izvozne trgovine z Združenimi državami so pičlo število proizvodov, ki bi mogli najti trg v Ameriki pomanjkanje primernih transportnih olajšav, toliko preko oceana kolikor po železnicah, ter izvozne carine in utesnitve. Pristanišča za izvoz iz Jugoslavije v Združene države so Trst, Solun, Dubrovnik in Split, ali ob sedanjih neurejenih razmerah nofranega prometa na Balkanu so zamude v pošiljkih na dnevnem redu. Težkoče so še povečane vsled dejstva, da sta Trst in Solun (ta zadnja luka je znatno preobložena) pod suvereniteto drugih držav in da Dubrovnik in Split nimata rednih parobrodskih zvez (dočim sta spojena z zaledjem le po potom ozkotirne železnice).

Izvozne carine.

Izmed poglavitnih izvoznih težkoč je treba omenjati visoke izvozne carine, kakor tudi takso na količino kupčije izvoznika, enako polovici izvozne carine. Blago se sme izvažati iz Jugoslavije le proti izvoznici, ki jo treba izprostiti od finančnega ministerstva in po plačilu izvozne carine ter takse na okoličino kupčije. Razun tega mora izvoznik položiti jamstvo, da prinese noter v deželo enakopravno okoličino v tujih valutah, kot izkupilo izvoženega blaga. To jamstvo treba položiti pri Narodni Banki ali pri drugih upravičenih bankah.

Polje za investicije v Jugoslaviji.
Jugoslavija nudi široko po-

lje za investicije inozemskega kapitala, kajti tu je mnogo važnih rudarskih okrajev, ki jih treba razviti, in se bo baje zgradila železnica med Belgradom in Kotorom. Sklepa se so: da državnih ustavi in pričakuje se, ista ne bo postavljala nikakih ovir proti investicijam inozemskega kapitala.

ZAHVALA.

Z nepopisnim veseljem sem te dni čital težko pričakovano vest, da je bil moj domačin in znanec John Kočevar pred sodajjo v Gunnison, Colo. popolnoma oproščen in spoznan nedolžnim.

John Kočevarju so do tega dosti pripomogli usmiljeni in darežljivi rojaki širom Amerike, ker so zbirali za njegov obrambi sklad pod pokroviteljstvom posebnega odbora v Pueblo, Colo. Ta odbor se je mnogo trudil za dosego Kočevarjeve pravice. Prav iskreno se torej zahvaljujem tem gg. odbornikom: Rev. Ciril Zupan-u, Mr. Walter Predovich-u, John Germ, Matt Jerman, Peter Chulig-u, John Butkovich-u in Fran Henigsmannu za vse njih za John Kočevarja storjeno delo, tako tudi vsem darovalcem. Hvalo izrekam tudi vsem onim rojakom iz Jolietu, ki so mi pripomogli s pokritjem potnih stroškov v Colo. kjer sem naprosil vrle rojake v Pueblo, Colo. da so se za John Kočevarja zavzeli. Hvala iskrena vsem skupaj! Končno izrekam prisrčno zahvalo raznim slovenskim listom, ki so šli v tej zadevi John Kočevarju na roke.

Joliet, Ill. 31. maja 1921.
Steve Kochevar.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjamo vsem znancem in prijateljem, da je nemila smrt dne 11. maja nam ugrabila po kratki, a mučni bolezni, našo nepozabno hčerko, oziroma sestrico staro 4 leta

Ano Tomsick,

katero smo pokopali dne 12. maja na Roselawn pokopališče. Pokojnica je bila tudi članica Mladinskega oddelka K. S. K. J. Tem potom se zahvaljujemo vsem našim sorodnikom in prijateljem, kateri so nas tolažili ob tej žalostni uri. Še posebno se pa zahvaljujemo darovalcem krasnih vencev, kakor: Mr. in Mrs. Frank in Mary Kogovšek, Mr. in Mrs. F. Petkovšek; Mr. in Mrs. Anton in Neža Prelesnik; Mr. in Mrs. Anton in Josipina Meglen; ter Mr. in Mrs. Jožef Bergles. Lepa hvala tudi vsem onim, kateri so pokojnico spremili k večnemu počitku.

Tebi pa ljubljena hčerka ki se sedaj veseliš med angeleci kličemo: Prosi za nas Boga, da bi se enkrat skupaj veselili tam gori nad zvezdami!

Zalujoči ostali:
John in Josipina Tomsick,
stariši, **Josipina in Mary** sestrici, **John in Raymond** brata.

Pueblo, Colo. dne 20. maja 1921.

IVERI

Pokvarjenega otroka moramo obžalovati vsled njegovih slabih starišev.

Podjetnost in oglaševanje sta na življenski ladji trgovca glavna jambora.

AGITIRAJTE ZA MLADINSKI ODDELEK K. S. K. J.!

Srebrna sv. maša.

Very Rev. Matija Šavs, dekan v Shakopee, Minn. obhajal na slovesen način 25 letnico mašništva.

Državo Minnesota smemo po vsej pravici nazivati glavni vinograd Gospodov naše čast. slovenske duhovščine; to pa že radi tega, ker je že pred leti številno naših slovenskih misijonarjev v tej državi in bližnji okolici delovalo. Izmed vseh 48 držav je še dandanes baš v Minnesoti največ naših slovenskih duhovnikov; imamo monsignorja in generalnega vikarja, opata, dekana, profesorja modroslovja, profesorja bogoslovja, profesorja cerkvene glasbe, profesorja na državni univerzi, župnike itd. Čemu pa tudi ne? Dosti izmed slovenskih ameriških duhovnikov je svoje študije dovršilo baš v državi Minn. v šentpavelskem semenišču. — Žal, da se število naših slovenskih g. novomašnikov iz tega semenišča vedno krči!

Dne 24. maja t. l. je eden izmed bivših slovenskih bogoslovcev šentpavelskega semenišča (naš sobrat in soustanovnik K. S. K. J. Very Rev. Matija Šavs, dekan v Shakopee, Minn.) na slovesen način obhajal svojo srebrno mašo. Škoda, da nismo bili o tem že prej obveščeni.

Very Rev. Matija Šavs, dekan v Shakopee, Minn.

Tem povodom posnemamo nekaj podatkov o tej redki slavnosti iz tednika "The Shakopee Tribune" št. 9 z dne 26. maja. Navedeni list je priobčil na prvi strani sliko slavljenca, njegov životopis, zasluge in delovanje v tamošnjem mestu; tako je bila tudi na prvi strani priobčena slika krasne cerkve sv. Marka v Shakopee, Minn. in njenega glavnega oltarja. Poročilo o minuli slavnosti obsega nad 2 stolpca, koje prinašamo tukaj le v glavnih potezih:

Vlég. gospod dekan M. Šavs je pel slovesno srebrno mašo v cerkvi sv. Marka dne 24. maja ob 10. uri dopoldne ob asistenci Rev. A. Ogulin-a, Rev. A. Mikša in Rev. V. Božja. Slavnostno pridigo je imel Rev. F. Ks. Bajec DD. profesor šentpavelskega semenišča.

Po dovršenem sv. opravilu je g. jubilar povabil k sebi na kosilo 16 duhovnih sobratov, med temi je bilo 11 slovenskih in sicer: Rev. A. Mikš, Rev. F. Ks. Bajec, Rev. A. Ogulin, Rev. Dr. John Seliškar, Rev. Dr. John Gruden, Rev. Francis Missia, Rev. Francis Rant, Rev. Jos. Trobec, Rev. Vincent Božja, Rev. Francis Jager in Rev. Val Schifferer.

Na večer se je vršil v Dawsonovem operi gledališču jubilejni koncert in pozdravni večer v počast jubilarju Very Rev. Šavs-u ob obilni udeležbi faranov in prijateljev jubilarja.

Zaeno se je slavilo tudi 65. letnico obstanka cerkve sv. Marka v Shakopee, Minn.

Slavnostni govornik tega večera je bil Hon. Julius A. Coller, že od svoje mladosti član cerkvene občine sv. Mar-

ka. Govornik je v krasnih besedah navajal velike zasluge g. dekana Šavs-a, katere si je v vseh ozirih iztekel za mesto Shakopee, tako tudi za mesto Delano, Minn. kjer je pastiral celih 22 let. Pri tej priliki je govornik izročil slavljenca v znak spoštovanja in zahvale primerno spominsko darilo.

Father Šavs se je ganjen ljubezni svojih faranov vsem prisrčno zahvalil za prirejeno mu slavnost srebrne maše.

Tukaj navajamo še dobesedno preštavo uredništva lista "The Shakopee Tribune" s katero zaključuje svoje tozadevno poročilo:

"Mi izražamo čestitke in srčna čutila našemu visokospoštovanemu in obče priljubljenemu someščanu Very Rev. dekanu Šavs-u povodom njegovega 25 letnega jubileja mašništva. Father Šavs je dopolnil četrto stoletja vestnega dela v vinogradu Gospodovem, kot vnet in pobožen duhovnik in župnik. On je navzlic temu še vedno mlad in čvrst mož, in naj bi še mnoga mnoga leta med nami deloval. Father Šavs

je vzoren duhovnik in dušni pastir in kot tak oskrbuje eno izmed najlepših in največjih far v državi s krasno cerkvijo in farno šolo. In še več kot to! Father Šavs je tudi eden izmed najbolj priljubljenih oseb, ki se zanima za občekristne javne zadeve našega mesta in kot tak daje s svojim vplivom javnosti v vseh ozirih dober zgled. Zelimo, da bi slavljenec živel in deloval v našem mestu najmanj še 25 let!"

Rev. Matija Šavs je bil rojen dne 16. febr. 1870 na Bregu, župnija Preddvor na Gorenjskem. V Ameriko je došel v jeseni l. 1891; posvečen meseca decem. l. 1895, je imel novo mašo v Jolietu na novega leta dan l. 1896. Takoj zatem je bil nastavljen na župnijo Delano, Minn in od jeseni l. 1917 pa oskrbuje kot dekan cerkev sv. Marka v Shakopee, Minn.

Preč. g. jubilarju izražamo tem potom (dasiravno že bolj kasno) najkrajše čestitke. Ohrani naj ga Bog še mnoga, mnoga leta!

Zgodovinski podatki Združenih držav.

Angleški kolonisti v Virginiji.

(Dalje.)
Vsakdo se je moral zavzati, da bo gospodarju delal za to in to mezdo, toliko in toliko časa; tudi prevozne stroške je moral odslužiti. Ti omilovanja vredni kolonisti, po večini samo moškega spola so bili prvi sužnji v Ameriki. Delati so morali kakor živina, od sedem do deset let nakar so bili šele oproščeni. Meseca avgusta l. 1619 se je na neki danski ladji pripeljalo po James reki 20 zamorcev, kateri so bili prodani kot sužnji lastnikom tobačnih nasadov. S prihodom teh zamorcev je suženjstvo v Ameriki osobito na jugu vedno bolj in bolj cvetelo, dokler ni l. 1862 istega pok. predsednik Abraham Lincoln prepovedal in odpravil.

Omenili smo že, da so bili prvi naseljenci v Jamestownu skoro sami moški. Da bi se ta naselbina za stalno ohranila in da bi se kolonisti za vedno semkaj priseljevali, je Londonska družba l. 1620 poslala v Jamestown 90 mladih in za močitev sposobnih deklet za tamošnje koloniste. Kdor je lahko plačal 120 funtov finega tobaka (vrednega okrog \$90) si je lahko eno izmed teh deklet izbral za ženo in se žnjo poročil, če je bila nevesta pri volji ga vzeti. Ta načrt Londonske družbe se je dobro obnesel, vsled česar se je kasneje še več žensk v Virginiji naselilo.

Uvedba novega vladanja.

Ker naseljeni raznih angleških kolonij v državi Virginia s tedanjim guvernerjem niso bili zadovoljni, so se obrnili na Londonsko družbo za boljši način vladanja, kar jim je vlada radevolje dovolila in poslala novega guvernerja Sir George Jeardeley-a. Tedaj je živel v enajstih okrajih države Virginija okrog 4000 angleških kolonistov. Vsak izmed teh okrajev je bil pozvan, da naj pošlje po dva zastopnika, oziroma poslanca v zakonodajo. Prvo zasedanje teh poslancev se je vršilo v neki mali cerkvi v Jamestownu dne 30. julija l. 1619. Ta zbornica zastopnikov tedanjih kolonistov je bila prva zakonodajna skupščina v Ameriki in začetek tukajšnjega vladanja po zastopnikih.

Virginija izgubi svoj charter.

—Angleški kralj Jakob I. je sčasoma postal nezadovoljen z Londonsko družbo, ker je pošiljala ljudi v Virginijo, odpadnice angleške krone; vsled tega je vložil tožbo za razpust virginjskega charterja. Sodnija je

tožbo odobrila v korist kralja, nakar je spadala ameriška država Virginia naravnost pod kontrolo in last angleškega kralja. Privsem tem so pa tedanji kolonisti delali postave po svojem lastnem načinu. Še predno je pa kralj Jakob I. premenil obliko vlade v Virginiji, je umrl (maja 1625) in na prestol je stopil njegov sin Karol I.

Sedem let zatem je kralj Karol razdelil ozemlje Virginije v tri dele. V prvotno Virginijo, v Maryland in v Severno Karolino (Maryland na severu, Karolino na jugu) Kralj Karol I. pa ni živel dolgo, kajti v civilni vojni na Angleškem so ga obglavili.

Civilna vojna na Angleškem je povzročila, da se je v Virginijo izseljevalo vedno več in več kolonistov, predvsem pripadnikov nesrečnega kralja Karola I. katere so nazivali za "rojaliste" in "kavalirje."

Čez čas, po končani civilni vojni, je prevzel vladno na Angleškem kraljev sin Karol II. Ta je zatem za dobo 31 let podaril dvema svojima prijateljema Lordu Culpeper in Arlingtonu vse ozemlje, ki je spadalo tedanji državi Virginia; označena sta imela tudi pravico pobirati vse davke in druge vladne dohodke. Istočasno je ponovno zavlada med kolonisti Virginije beda in nezadovoljnost; to priliko so vporabili bližnji Indijanci s tem, da so s sekirami napadli angleške kolonije. Ker se za koloniste tedanji guverner Berkely ni dosti zavzemal, da bi jih branil proti Indijancem, je domoljubni Nathaniel Bacon naprosil vladno, da mu dovoli nabirati prostovoljce. Dasiravno mu je bila ta prošnja odbita, je Bacon kmalu skupaj spravil nekaj oddelkov prostovoljcev, s katerimi je odbil napade Indijancev. Angleški kralj je nameraval vsled nepokorščine in veleizdaje Bacona kaznovati; ker je bil pa navedence vedno priljubljen med ljudstvom, ga je končno pomilostil.

Nato je bil sklican novi narodni svet (zakonodajna zbornica) kjer se je mnogo ostrih in neprikladnih postav ovrгло in uvedlo boljše za korist ljudstva. Vse to pa ni dosti pomagalo in med guvernerjem Berkeleyem ter ustaškim Baconom je izbruhnila prva civilna vojna na ameriških tleh. Bacon je premagal guvernerjeve čete, porušil mesto Jamestown in zbežal.

Ko je Bacon s svojimi usta-

si vedno bolj in bolj zmoglastvo prodiral v sredino Virginije, je bil v spopadu ubit; vse njegove čete so se vsled tega razpršile in porazgubile; s tem je bila končana Baconova slava. Berkeley je porabil to priliko s tem, da je Baconovo vojaštvo polovil in primerno kaznoval; 20 izmed voditeljev ustaye je bilo ustreljenih. Ko je izvedel angleški kralj Karol II. otem usmrčenju se je sledeče izjavil: "Guverner Berkeley je norec, ker je umoril v oni pusti domovini več ljudi (kriveev) kot sem jih jaz kaznoval za umor svojega očeta. (Tedaj je bilo vsled umora kralja Karola I. obešenih izmed 59 sodnikov samo 6 ki so za obglavljenje kralja Karola I. glasovali.)"

Junaškemu in domoljubnemu Baconu niso bile po volji angleške postave, naperjene napram kolonistom države Virginia. Anglija je na podlagi navigacijske postave (1651-1663) odločno prepovedovala uvoz blaga iz inozemstva, če ni bilo to blago vvoženo na angleških ladjah. Dalje se je smelo iz Amerike pošiljati tobak, sladkor in barvila samo na Angleško, to pa po določenih cenah.

Tako je bilo tudi prepovedano pošiljati angleško blago v Ameriko na tujih ladjah. S tem so pridobili angleški trgovci ves monopol pri trgovini z Virginijo. Plačevali so Amerikancem zelo nizke cene za prejetó blago, med tem ko so za svoje izvoženo blago visoko računali.

Dalje je hotel tedanji guverner Berkeley uvesti rasklasifikacijo med naseljniki držav Virginija, Maryland in Karolina. Ljudstvo naj bi se delilo v dva razreda; v plemenitaše (kavalirje) in v priproste delavce. Plemenitaši niso hoteli delati; živeli so le na rovaš drugega ljudstva; celo davkoplačevanja so se izogibali in večkrat oropali državno (javno) blagajno.

Bacon, dasiravno ustaš je skušal mnogo dobrega uvesti za svoje ljudstvo, kar se mu pa žal vsled prezgodnje smrti v boju ni posrečilo.

Priseljevanje Holandcev. Ustanovitve New Yorka l. 1614.

Henrik Hudson in Holandci. — Začetkom 17 stoletja so bili Holandci na višku svetovne trgovine; to so pa dosegli z gradbo velikega števila trgovskih ladij. Tedaj so plule holandske ladje po vseh znanih in velikih vodah, saj so imeli podvzetni Holandci še enkrat tako močno svojo trgovsko mornarico, kot vse druge tedanje države skupaj. Amsterdam, glavno mesto Holandske je živjalo višek svoje slave in bogastva.

Vse to pa napredne Holandce še ni zadovoljilo. Skušali so najti prekmorsko črto do Indije koja želja je tudi Kristof Kolumba privedla do odkritja nove zemlje (Amerike.) Holandci bi bili radi stopili v trgovsko zvezo z Indijo, bogata na dišavah, svili in zlahnem kamenju.

Leta 1609 je holandska Iztočna indijska trgovska družba poslala nad vse izkušenega brodarja Henrik Hudsona proti iztoku. Hudsonu se je posrečilo dospeti do obrežja sedanje države Maine, od tam pa dalje proti jugu do Cheasapeake zaliva. Od tam jo je Hudson s svojo ladjo "Half Moon" (Polumeseč) krenil severno, nakar je l. 1609 došel po mogočni reki v newyorški zaliv. Ta reka nosi še danes ime pogumnega holandskega brodarja Hudsona. Iz New Yorka se je Hudson po že označeni reki peljal dalje (severno) do kraja, kjer se danes prostira glavno mesto newyorške države (Albany). Rad bi

bil našel prehod po tej reki do pacifiškega morja.

Povedali smo že, da je Italijan Verazano l. 1524 v onih krajih brodaril, leto kasneje pa Spanec Estevan Gomez. Oba sta dospela do izliva te reke. Hudson je to reko krstil za "Gorsko reko", kasneje je pa ta reka dobila ime njenega odkritelja (Hudson.)

Številna množica Indijancev Iroquois plemena je Hudsona nad vse prijazno sprejela, osobito vsled tega, ker je Hudson njih poglavarja obdaril z raznimi steklenimi biseri, okraski in drugim, Indijancem še nepoznanim blagom. V zameno za to malenkostno blago so Indijanci Hudsonu donasali dragoceno že ustrojeno kožuho. Hudson je končno dognal, da ni došel do prave poti vode v Indijo; pač se mu je ta del novega sveta zelo dopadel vsled naravne krasote in bogastva. Vrnivši se domov je Hudson natanko opisal in orisal veliko vrednost novo odkrite zemlje, predvsem je lahko za visoko ceno prodal kožuho, katero so mu Indijanci takoreč podarili; od tedaj naprej je postalo zanimanje za ameriško kožuho vedno večje. Dobičkazeljni Evropejci so prihajali semkaj vedno v večjem številu, vsled česar se je začelo ustanavljati male tržne postaje. Indijanci so se veselili, če so zamogli zamenjati dragoceno kožuho, za kak slepljiv in bleščoč se ničvredni predmet, katere so jim donasali Evropejci.

(Dalje sledi.)

ZAKON O OTROŠKEM DELU.

Nedavno je državni delavski repartment potom svojega Children's Bureau izdal lestvico, ki predložuje načela postav, vzakonjenih od raznih držav v zaščito dece pred nevarnostmi preranega zaposlenja.

V vseh državah, razun v štirih je minimalna starost za delo vsaj v tovarnah in čestokrat tudi v drugih obrtnih postavitvenih na 14. leto; sedmero držav predpisuje minimalno starost 15 ali 16 let. V večini držav pa veljajo tudi izjeme, ki se tičejo običajno dela otrok izven šolskih ur ali za časa počitnic.

29 držav priznava osemurni delavnik za deca izpod 16. leta in prepoveduje, da smejo otroci delati čez osem ur v gotovih obrtnih, čestokrat v vseh obrtnih sploh, izvzemši pa delo doma in na polju. Od ostalih držav približno polovica jih omejuje delavne ure v reguliranih obrtnih na 54 ur na teden ali pa še manj. 11-urni delavnik obstoja še v dveh državah z tedenskim maksimumom od 60 ur. 41 držav določa gotove prepovedi glede nočnega dela za otroke pod 16. letom, in od teh držav 17 prepoveduje nočno delo sploh brez izjeme, razun v nekaterih slučajih glede dela na polju in doma.

18 držav, vstevši nekatere izmed poglavitnih industrijskih držav, zahteva od otroka izpod 16. leta zdravniško spričevalo o fizični sposobnosti, predno dobijo dovoljenje za delo, in 10 drugih držav prepoveduje oblasti, ki izdaja taka dovoljenja, da sme zahtevati po svoji razsodnosti taka zdravniška spričevala.

Glede dela v rudnikih je na sploh minimalna starost 16. leto, ali deset držav še vedno dovoljujejo zaposlenje otrok, ki so vsaj 14 let stari, dočim šest držav sploh ne določuje nikake minimalne starosti za to delo.

Ta lestvica je sestavljena na podlagi zakonov, kakršni so bili v veljavi dne 1. januarja 1921.

KJE JE?
moj oče John Zakrajšek, doma iz Strmice, bloška fara. V Ameriki živi že blizu 30 let. Pred 16 leti je živel na Scott St. in Indiana St. v Jolietu, Ill. Od tedaj pa nisem več čul o njem. Tudi jaz sem tedaj živel v Jolietu. Rad bi mu nekaj važnega iz stare domovine sporočil.

Anton Zakrajšek,
521 Sandusky Ave.
Kansas City, Kans.

Velika razlika.

Dobra farma v Illinoisu ali Iowastane od \$200 do \$600 aker, povprečen pridelek za farne v Illinoisu in Iowapa je komaj \$39.00 na aker. Farmarji v okolici Pinetowna, N. C., pridelajo povprečno od \$200 do \$1.000 na aker. In ta dejstva so napotila illinojske farmarje, da kupujejo naša zemljišča, katerih cena je sedaj še tako nizka, da je pristopna vsakemu delavcu.

Naša zemljišča leže v lepi ravnini, zraven potov, železniških postaj in uspevajočih mest, v kraju kjer je klima izvrstna, kjer ni viharjev in ciklonov, kjer mraz ne uniči zgodnjih pomladdanskih nasadov in kjer imate najmanj 240 dnov v letu brez mraza. Pitna voda je izvrstna in neprekosljiva. Poleti ni hude vročine in tudi zime ni. Prst je črna kot tinta in na njej uspevajo vsi pridelki zmernega pasa, kakor tudi vse vrste sadja in vinske trte.

Za našo naselbino je doloženih 160 parcel po 40 akrov. Vsaki familiji je dovolj 40 akrov, kjer je mogoče toliko pridelati v dolarjih in centih ali pa še več kot pa je mogoče na 160 akrov veliki farmi v Illinoisu ali pa kje drugje.

Mnogo rojakov je že kupilo farne tukaj.

Za nadaljna pojasnila pišite na

A. H. Skubic & Co.
Pinetown, N. C.

Našim jugoslovanskim odjemalcem in prijateljem.

Mi Vam svetujemo, da hranite in naložite del svojega zaslužka sleherni mesec v našo banko; to pa ne radi tega, da bi povečali promet naše banke, ampak v prvi vrsti zato, ker bo to pomagalo samo Vam. Na ta način boste imeli prihranjeni delež vašega zaslužka vedno na razpolago, kar Vam bo v veselje. Ako pa ne hranite, vam bode ostal za spomin na delo samo boleči hrbet in žuljeve roke.

Poleg bančnih poslov mi tudi pošiljamo denar na vse kraje Jugoslavije; izvršujemo zavarovalnico hiš in pohištva proti požaru. Vse svoje posle lahko naredite pri nas v svojem domačem (slovenskem) jeziku, za kar Vam bo naš uradnik Jakob Osbolt šel vedno z veseljem na roke.

First National Bank
OHISHOLM, MINN.

Skupno imetje \$1,800,000.00

KERNOV

Angleško-slovenski besednjak. Vam je potreben pri učenju angleščine. Slovenska mladina ga lahko rabi pri učenju slovensčine. Cena mu je \$5. Vsaka hiša bi morala imeti en izvod.

DR. F. J. KERN
6202 St. Clair Ave.
Cleveland, O.

PRISELJEVANJE V AMERIKO UTEGNE BITI PREPOVEDANO.

Kdor hoče dobiti svoje v Ameriko, naj si da hitro pri meni narediti potrebne listine, tako da oseba v starem kraju dobi dovoljenje od ameriškega konzulata prej kot mogoče.

Za slučaj neuspelosti ali zakasnelosti prošnji povrnem denar.

MATIJA SKENDER
Javni notar za Ameriko in stari kraj,
5227 Butler St.
Pittsburgh, Pa.

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upraviteljstvo:

1004 N. Chicago St.

Telefon 1048.

JOLIET, ILL.

Naročnina:

Za član, na leto	\$1.20
Za nečlane	\$2.00
Za inozemstvo	\$3.00

OFFICIAL ORGAN

of the GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

of the UNITED STATES OF AMERICA

Maintained by and in the interest of the order.

Issued every Wednesday.

OFFICE:

1004 N. Chicago St.

Phone: 1048.

JOLIET, ILL.

Subscription price:

For Members, per year	\$1.20
For Nonmembers	\$2.00
For Foreign Countries	\$3.00

Zrtve svetovne vojne.

Po "New York Times."

Kako čuden bi bil prizor, ako bi vsi vojni pohabljeni minule svetovne vojne enkrat kje skupaj nastopili! Nedavno so v Mednarodnem delavskem uradu v Zenevi sestavili približno število teh vojnih žrtev in so prišli do neverjetno velikega števila: 5,500,000 (pet in pol milijona) nešteti ranjene in pohabljenec Rusije, Turške, Bolgarije, Avstralij in Nove Zelandije.

Po raznih državah se vojne pohabljenec deli sledeče; Francija 1,500,000, Nemčija 1,400,000, Britanija 1,170,000, Italija 570,000, Amerika 200,000, Čehoslovaška 175,000, Jugoslavija 164,000, Poljska 150,000, Kanada 88,000, Rumunska 84,000 in Belgija 40,000. Samo število mrtvih vojakov na Ruskem se računa na 4,012,000; Turčije 488,789, Bolgarije 106,637; Avstralije 58,460 in Nove Zelandije 16,142. Na Francoskem je bilo v minuli svetovni vojni ubitih 1,654,550 vojakov in častnikov, pohabljenih pa samo za 154,550 manj. Ako torej seštejemo pohabljenec Rusije, Turčije, Bolgarske, Avstrije in Nove Zelandije, dobimo število 4,669,018. K že navedenemu gornjemu številu 5,500,000 pohabljenecv; dobimo vsega skupaj število 9,500,000. Dodatno k temu naj bo še omenjeno, da število mrtvih iz Indije in Južne Afrike pri tem ni vpoštet; isto znaša 54,674 vojnih žrtev.

Težko in do cela nemogoče je dognati povsem natančno število vseh vojnih žrtev (mrtvecev), ki so dali svoje življenje za domovino, ali doma v taboriščih, ali na bójnem polju, na morju in drugje. Zo navedeni Mednarodni delavski urad jih računa na okrog trinajst milijonov, (13,000,000).

To število pa še ni sklepno. Kot neposredno v zvezi z svetovno vojno moramo tudi vpošteti smrtne slučaje med civilnim prebivalstvom, ki je umrlo vsled lakote, mraza, kužnih bolezni in vsled drugih posledic. Skupno število teh žrtev ne bo nikdar javnosti znano. Smelo pa lahko trdimo, da je na ta način umrlo tudi 13 milijonov oseb, tako da je minula svetovna vojna zahtevala 26 (šestindvajset) milijonov človeških žrtev.

Koliko je pa znašala finančna škoda (denarna), škoda v minuli svetovni vojni. Natanko se tega tudi ne more izračunati. Profesor Bogert je vendar na podlagi površnih podatkov dognal in izračunal na 338 milijonov dolarjev. Profesor Seligman zatrjuje, da bi svetu pretel splošni finančni polom, če bi bila vojna še nekaj let trajala.

Mnogo časa bo še preteklo in mnogo denarja bo še veljalo, predno se zopet ne povrnejo stare, ali predvojne razmere širom sveta. Kdo zamore preračunati izdatke za pomoč in vzdrževanje vojnih invalidov in njih družin? Kedaj bodo vsled vojne opustošeni kraji, mesta, trgi in vasi zopet popravljeni? Komu je znana gnotna škoda na milijone in milijone delavcev, ki so sedaj po končani vojni brez zaslužka?—Tako ogromna je tudi moralna škoda bivše vojne za splošno človeško družbo in civilizacijo.

In navzlic vsemu temu svetovna vojna še ni izučila narodov. Se vedno pokajo puške; v daljnji Aziji, na Poljskem in na Irskem. Vojni moloh še danes noče mirovati.

Ako bi še vedno razburjeni narodi sledili klicu gotovih mož (sv. očetu, preds. Wilsonu in Hardingu), bi sečasoma zavladal med zemljani pravi duh bratroljubja in sovrastvo do moralnega orožja. Proč z meči! Proč s puškami! Proč s topovi! Šaj so povzročili že zadost gorja! Če bodo Združene države na celi črti prodrle s svojim načrtno razoroženja, bodo s tem ponovno slavno zmagale. Za to plemenito delo jih ne bo blagroval samo veseljni danasnji svet, ampak tudi bodoče generacije.

Zakoni o delavskih odškodninah v Združenih državah.

Pregled raznih kompenzacijskih zakonov Združ. drž.

Do današnjega dne je 39 držav, teritoriji Alaska, Hawaii in Porto Rico, kakor tudi federalna vlada so vzkončili postaviti o delavskih odškodninah. Ti zakoni so različni v vsaki državi. Vsekakor pa se v večini držav zahteva, da se mora oškodovavec, ki zahteva odškodnino, obrabati pismenim putem na dotični državni odškodninski ali obrtni urad (State Compensation ozir. Industrial Board.)

Kompenzacijski zakoni obveznega (compulsory) ali

poljubnega (elective) značaja. Obvezni zakon je oni, ki zahteva od vsakega delodajalca, da mora sprejeti določbe dotične postave in plačati odškodnino, ki jo zakon določa. Navadno — ne pa vedno — je tudi delavec obvezan sprejeti določbe odškodninskega zakona.

Obvezni kompenzacijski zakoni obstojajo v sledečih 12 državah: Californija, Idaho, Illinois, Maryland, New York, Ohio, Oklahoma, Utah, Washington, Wyoming, Arizona in na Hawaiijskih otokih. V teh državah nima delodajalec druge izbire kot da se ravna po kompenzacijskem zakonu in sklepu odškodninskega urada (Compensation Board.) V dru-

gih državah ima delodajalec ali zavarovalna družba pravi-

co, ako niso zadovoljni s sklepom "Board-a", da nastopijo pravdno pot na sodnji.

Izmed 39 držav, kjer obstojajo kompenzacijski zakoni, 31 njih dovoljuje zavarovanje po privatnih družbah in šestero določa državno zavarovanje podjetij, ki spadajo pod kompenzacijski zakon. Noben kompenzacijski zakon ne zapopada vseh obrti. Poljedelski delavci, hišni služabniki in slučajni zaposleni so navadno izvezeti; zakon v nekaterih državah izvzema celo vse nenevarne obrti. Delodajalec pa sme v vsakem slučaju pristojevo sprejeti določbe navednega kompenzacijskega zakona, ki naj se razteza tudi na njegovo obrt.

V sledečih 1 državah le nenevarne obrti spadajo pod kompenzacijski zakon: Alaska, Arizona, Illinois, Kansas, Louisiana, Maryland, Montana, New Hampshire, New Mexico, Oklahoma, Oregon, Washington in Wyoming. V Alaski le rudarski delavci so zapopadeni, dočim spadajo v drugih državah glavne nenevarne obrti pod kompenzacijski zakon v številni delovnih področjih, pri prometu in gradnji.

Poljedelski delavci so zavarovani le na Hawaiijskih otokih in v državi New Jersey. Vse druge države izključujejo iz kompenzacijskega zakona poljedelske in hišne delavce.

V večini držav mora poškodba, da bo oškodljiva, povzročiti onospoblenost čez določeno dobo, do katerega roka se navadne ne izplačuje nikaka kompenzacija. Ta doba imenuje se "čakalna doba" (Waiting period). V državi Oregon in na Porto Rico ni nikake čakalne dobe in se kompenzacija izplača za vse poškodbe, naj bo doba onespoblenosti še tako kratka.

Najbolj običajna določba je, da mora onespoblenost trajati čez teden dni. Tako določajo zakoni v 22 državah. V 21 državah zakona odpravlja popolnoma čakalno dobo, ako onespoblenost traja čez določeno dobo. Federalna vlada in država Utah zahtevata čakalno dobo treh dni, 7 držav dobo treh dni, 7 držav dobo 10 dni in 13 jih zahteva dobo dveh tednov.

Dejanski znesek odškodnine ki ga oškodovani delavec prejema, je jako različen v posrednih državah. Posmrtnina je večinoma enaka približno 3 do 4 letom pokojnikovega zaslužka. Znaša od \$3000. do največ \$6000. V nekaterih državah izplačuje se posmrtnina takoj v celoti, ali večinoma se odplačuje v tedenskih obrokih. V državah New York, Nevada, North Dakota, Oregon, Washington in West Virginia se odškodninski obroki izplačujejo vdovi doživotno ali do zopetne poroke. Večina držav, pripoznavajoč da stalno onespobleni delavec je velika ekonomska zgruba, plačujejo večje zavarovalnino v tem slučaju kot v slučaju smrtne nezgode. 18 držav in federalna vlada določa da v slučaju popolne onespoblenosti se morajo kompenzacijska plačila nadaljevati tekom cele dobe poškodovančevega življenja.

Tri države plačujejo zavarovalnino za 312 tednov ali manj. Sedmero držav za manj kot 500 tednov. V državi Wisconsin za 9-15 let. Alaska in Wyoming določata celokupno izplačilo. 19 držav omejuje maksimum zavarovalnino v vsakem slučaju. Ta maksimum gre od \$3000 v South Dakota do \$6000 v Alaski in Michigan.

Običajno sta v rabi dve metodi za odškodnino v slučaju delnega onespoblenja. Prva metoda se osniva na odstotku mezdne zruge, povzročene v

led onespoblenja. Druga metoda izračuna plačila na podlagi odstotka mezde, ki jo je oškodovavec zaslužil ob času nezgode.

Nam sploh navajajo kompenzacijski zakoni seznam določenih odškodnin za zruge rama, stegna, roke, noge, očesa, prstov na roki in nogi ali delov istih.

Vsledečih sedmih državah izplačuje se odškodnina delno-onesposobljenim delavcem, dokler ne okrevaajo popolnoma: Arizona, Colorado, Massachusetts, New York, North Dakota, Ohio in Wisconsin. Skoraj vse države preskrbujejo prosto zdravniško oskrbo oškodovancem. Države California, Connecticut, Idaho, North Dakota, Porto Rico in federalna vlada določajo prosto zdravniško oskrbo za nedoločeni čas. Vse drugi kompenzacijski zakoni imajo razne omejitve glede dobe, tekom katere naj ima oškodovavec pravico do brezplačne zdravniške oskrbe.

Države Arizona, California, Idaho, Illinois, Maryland, New York, North Dakota, Ohio, Oklahoma, Utah, Washington, Wyoming in Hawaiijski otoki imajo državne obrtne komisije (State Industrial Commissions) ki imajo nalogo izvrševati kompenzacijski zakon dotične države. Njihova dolžnost je paziti na to, da poškodovani delavec ali družina ponesrečenega delavca dobivajo redno svojo odškodnino in začasno zdravniško oskrbo. V teh državah delavcu skoraj ni treba zatekati se k pravniki pomoči, da si preskrbi izpolnitev enih pravice, do katerih je opravičen po kompenzacijskem zakonu.

V drugih državah se zadeva reši potom direktne poravnave med strankami in v slučaju spora se opravičenec zateka k komisiji za končno poravnavo.

Sedež Industrijalne Komisije se navadno nahaja v glavnem mestu dotične države. Večja mesta pa imajo navadno svoje podružnice te komisije. Vse informacije pri teh uradih so za interesiranje popolnoma brezplačne.

Pes.

Spisal Sigbjorn Obstfelder.

Hodil sem čez sivo ravan, cel dan sem hodil. Morje je šumelo na zapadu.

Proti večeru se je dvignila pokrajina in mi zaprla razgled. Kakor v spanju so korakale moje noge dalje in kmalu sem stal na vrhuncu. Morje ped menoj je postalo čisto kot zrealo. Sonce se je potapljal v njem.

To je bila največja lepota, kar sem jih videl v svojem življenju. In tu sem pozabil na vse, trepetal sem od zamaknjenosti.

Končno sem se domislil, da je že pozno in da moram dalje. Ogledal sem se po stezi. Pogledal sem pred se in videl prepad, pogledal sem na drugo stran in sem zagledal strmo steno. Popadla me je strašna omotica. Zlezel sem že na stotine hribov v svojem življenju, a nikdar nisem občutil najmanjše omotice.

Iskal sem in iskal. Vedno bolj se je bližal mrak, a pred seboj sem videl le strme stene. V nemiru in tesnobi sem se vrgel na kolena, sem se plazil po zemlji in iskal stezo.

Ko sem ravno mislil, da sem jo našel, sem opazil ospodaj na ravnini velikega psa, ki je tekel proti meni. V neznanzi onemelosti sem čakal, kaj bo.

Moja tesnoba je postajala vedno večja. Ali bo prišel do mene? Legel sem in se trdno oklenil zemlje. Njegovo lajanje je prihajalo vedno bližje in

bližje. Še sekundo — in njegova glava je nad grebenom.

Njegove oči so bile tik pred menoj. Ni lajal več in ne sopihal.

Še tesneje sem se oklenil zemlje. Vedel sem, da se bo v bližnjim trenutku zgodilo, iztegnil bo svojo šapo, — po meni bo. Njegove kremplje čutim globoko v svojem mesu.

Tako sva ležala in strmela drug v drugega. Njegova glava je počivala na grebenu. Njegovi kremplji in njegove oči so me sklele.

Razumevati sem začel njegov pogled. Zdelo se mi je, kakor da slišim grozne besede iz njegovih ust:

Človek, tvoja ura je prišla! Veš, kaj si delal? Veš kako si me pretopal s pletenim bičem? Li veš to?

Veš, kako si tepel mojega brata — konja, da se je zgrudil na zemljo utrujen do smrti?

Veš li še? Moje oči so skušale odgovorjati:

Zakaj obtožuješ mene? Nikdar nisem imel psa in s konjem sem se peljal komaj sto-krat v svojem življenju.

A vedno bolj divje so žarele njegove oči:

Nisi li človek? Ali te ne vidim s tvojima dvema zoprima, belima rokama, s katerimi moriš in moriš, kakor si moril že tisoč let?

Ne moriš li ovac? Nimaš krvi vola na svoji mizi? Ali najdeš kako živo bitje, ki ga nisi moril, skrnil in mučil?

Ali ne stopaš na vse vrvenje življenja na svetu? Ali nisi trgjal celo rdečih rož, ko je začel sok v njih mladih listih?

Poznam te človek? Sedaj imam tvojo roko v svojih krempljih.

Bil sem si svest, da sem hodil po zemlji oprezneje, nego večina drugih. A žival ni razumela ničesar. Njej sem bil le človek, tisti človek z belimi morilnimi rokama. In v tem, ko so strmele te oči vame, mi je bilo, kakor da bi jaz bičal in trpinčil vse na smrt utrujene konje na svetu.

Za seboj sem čul bobnenje in bučanje morja, pred menoj so bile otrplo strmeče oči. V trenutku sem želel, da bi mi žival svoje zobe zasadila v meso, hitro, tako hitro, da bi bilo naenkrat vsega konec.

In po vsem mojem mozgu sem čutil čuden, presunljiv pik. Štivil glavo sem dvignil pred žarečimi očmi. Pričel sem glasno govoriti. Divje, čudne besede so prišle iz mojih ust. Ne morem se spominjati ali popisati, kakšni so bili.

Veji, ohpu! Diledama! Vo-hu, vo-hu, veji, ohpu!

Čutil sem, da mi žarijo oči v nadnaravnem blesku. Spominjam se, da je strmel pes vedno huje vame. A komaj da sem opazil to. V meni je bila neka grozna pohotnost, kot bi naraščale vse moje celice od nove, mogočne, nadzemlje moči, vzdignil sem roke, mahal v njimi in nadaljeval:

Veji malola vid, tita tita oli oli! Veji ohpu. Vanjavaj!

V očeh psa je bil strah. To mi je bilo poznje jasno, trenutno pa nisem opazil tega. Psa nisem videl več, ničesar nisem videl več. Popolnoma sem se že postavil na noge in prečudne besede so bruhale vedno močneje iz mene. Morje je bučalo divje, vedno bolj divje v temi pod menoj, burja je tulila, klical sem, ne da bi kaj vedel ali čutil, v zraku sem lomil svoje roke, v taktu lastnih jekov in tuljenja burje.

Ne vem, koliko časa sem bil v tem položaju. Slednjic sem vse premotril. Psa ni bilo več tu.

Omedlel sem. Ko sem pričel zopet k sebi, sem bil miren. Videl sem, kje

sem bil, spoznal sem se zopet. Sem li sanjal? Pogledal sem roko in zagledal globoko rano.

Našel sem stezo in odšel v hotel, kjer sem bil edini gost. Čudno pomembno so me opazovali tu. Mislim sem, da je pač radi tega, ker sem bil tako dolgo odsoten. Po jedi sem vstal od mize in se srečal z dekletovim pogledom. Kaj je bilo to?

Odšel sem v sobo in se pogledal v zrcalo. Razumel sem.

Lasje so mi osiveli.

MOLITEV KREPOSTNEGA ČLOVEKA.

Dobri Bog, uči me spoznati, da bo zame tvorilo vsakih 60 minut 1 uro; vsakih 16 unč, 1 funt in vsakih 100 centov \$1. Pomagaj mi tako živeti, da bom po noči lahko z mirno vestjo počival, brez samokresa pod zgubljenjem in brez strahu pred onimi, katerim sem mordal kaj hudega prizadel. Podeli mi, da si bom lahko na pravičen način služil tudi pravično kosilec, to pa ne samo zase, ampak da bo moje delo koristilo tudi drugim. Naj se isto zgodi tudi drugim po načinu, kar bi drugi meni dobrega storili. Naj postanejo moja ušesa gluha zapeljivemu zvenkljanju denarja in šumenju silvinate obleke. Naj bodo moja očesa slepa pri pogledu na napačne druge; pač pa vedno odprta pri lastnih napakah. Vodi me tako, da bom vsak večer pri mizi lahko svojo ljubljeno ženo v obraz pogledal in ji ničesar prikrival. Naj bom vedno mlad in čil, da se bom lahko radoval smešljaj svojih otrok in naj bom vsem vedno prijazen če tudi postanem star. Ko mi pa napačni zadnji večer mojega življenja — ko se bo raztegal vonj rož okrog moje rakve, — ko me bodo hodili prijatelji kropiti — in ko bodo prihajali pogrebei po mene, — tedaj o moj Stvarnik, vzemi me zopet k Sebi! — Napis na mojem nagrobnem kamnu naj se glasi: "Tukaj počiva MOZ."

NAZSANILO.

Iz urada K. S. Doma 57 Str. Pbg. Pa.

Naznanjam vsem delničarjem in članom K. S. D. da se ni na zadnji glavni seji volilo novega odbora; to pa radi tega ne, ker so člani vložili resolucijo, o kateri naj se glasuje na prihodnji seji, to bo dne 5. junija 1921, da zamorejo biti izvoljeni tudi člani v odbor K. S. Doma, kakor delničarji.

Zatorej so prošeni vsi delničarji in člani, da se polnoštevilo vdeležijo prihodnje seje, na kateri bomo glasovali; da se spremeni točka I. člen 5 društvenih pravil. Dosedaj je bilo v veljavi, da so bili v odbor lahko izvoljeni samo delničarji; in če bo ta točka sprejeta z dvetretjinsko večino članstva, potem bodo zamogli biti voljeni v odbor tudi člani Doma.

Ob enem bo tudi volitev uradnikov za leto 1921.

S slovenskim pozdravom
Fr. Trempus, tajnik
42—48 Str. Pbg. Pa.

Najslajši glas in najboljši prikupljiv obraz ženske vam nudi slika "svobode" na kovnem dolarju.

Če nimaš v zdravniku popolnega zaupanja, ti tudi njegova zdravila ne bodo dosti pomagala.

Ako bi bili vsi ljudje tako zgovorni in prijazni, kakor so kandidatje za časa kake politične kampanje, potem bi ne bilo nič preprirov na svetu.

K. S. K.

Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1048.

od ustanovitve do 1. maja 1921 skupna izplačana podpora \$1,933,502.97.

GLAVNI URADNIKI:

Glavni predsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik: Matt Jerman, 332 Michigan Ave., Pueblo, Colo.
II. podpredsednik: John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Lekan, 406 Marble St., Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Azbe, 620—10th St., Waukegan, Ill.
Vrhovni Zdravnik: Dr. Jos. V. Grabek, 843 E. Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Frank Opeka, star 26 Tenth St., North Chicago, Ill.
Martin Shukle, 811 Ave. "A", Eveleth, Minn.
John Zulich, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Germ, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
Anton Nemanich, 1000 N. Chicago St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Martin Težak, 1201 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
John Wukshinich, 5031 W. 23. Place Cicero, Ill.

PRAVNI ADBOR:

Anton Burgar, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
R. F. Kompare, 9206 Commercial Ave. So., Chicago, Ill.
John Decman, Box 168, Forest City, Pa.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Telefon Chicago 1048.

JEDNOTIN ODVETNIK:

Ralph Kompare, 9206 Commercial Ave. So., Chicago, Ill.
Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na "GLASILO", K. S. K. JEDNOTE, 1004 N. Chicago, St., Joliet, Ill.

Iz urada glavnega tajnika.

NAZNANILO ASESMENTA 6—21. ZA MESEC JUNIJ 1921.

Imena umrlih članov in članic.

Zapored. štev. smrti, slučaja leta 1921—32

- 6052 GRADIŠAR ANTON, star 45 let, član dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., umrl 30. mar. 1921. Vzrok smrti; Jetika. Zavarovan za \$1000. Pristopili k Jednoti 19. sept. 1903, R. 39.
- 33.
- 430 NOVAK NEZA, stara 43 let, članica dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., umrla 4. apr. 1921. Vzrok smrti; Srčna bolezen. Zavarovana za \$1000. Pristopila k Jednoti 1. jan. 1901. R. 37.
- 34.
- 18225 ZGONC JOHN, star 51 let, član dr. Frid. Baraga 93, Chisholm, Minn., umrl 16. apr. 1921. Vzrok smrti; Pljučnica. Zavarovan za \$1000. Pristopil k Jednoti 10. mar. 1920. R. 44.
- 35.
- 49 KEZERLE ANA, stara 55 let, članica dr. sv. Jožefa 2, Joliet, Ill., umrla 3. maj. 1921. Vzrok smrti; Rak na želodcu. Zavarovana za \$500. Pristopila k Jednoti 1. jan. 1901. R. 49.
- 36.
- 12880 BAJUK MARTIN, star 32 let, član dr. Vit. sv. Florijana 44, So. Chicago, Ill., umrl 26. apr. 1921. Vzrok smrti; Sen. Zavarovan za \$1000. Pristopil k Jednoti 3. avg. 1908. R. 25.
- 37.
- 6575 NATALIE ADAM, star 48 let, član dr. sv. Jan. Evang. 65, Milwaukee, Wis., umrl 6. apr. 1921. Vzrok smrti; Pljučnica. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 7. mar. 1903. R. 42.
- 38.
- 1639 SAJOVIČ FRANČISKA, stara 49 let, članica dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, umrla 5. maj. 1921. Vzrok smrti; Vodenica. Zavarovana za \$500. Pristopila k Jednoti 16. dec. 1901. R. 43.
- 39.
- 5919 SVETE FRANK, star 48 let, član dr. sv. Jožefa 12, Forest City, Pa., umrl 23. febr. 1921. Vzrok smrti; Izkrvavljenje. Zavarovan za \$1000. Pristopil k Jednoti 9. avg. 1903. R. 43.
- 40.
- 10272 STREKELJ LOVRENC, star 46 let, član dr. sv. Jožefa 12, Forest City, Pa., umrl 25. apr. 1921. Vzrok smrti; Obistna bolezen. Zavarovan za \$1000. Pristopil k Jednoti 20. sept. 1906. R. 41.
- 41.
- 22464 MOŠKUN MATO, star 44 let, član dr. sv. Petra in Pavla 89, Etna, Pa., umrl 5. maja 1921. Vzrok smrti; Pljučnica. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 4. avg. 1917. R. 41.
- 42.
- 13092 BENEDICIC VALENTIN, star 46 let, član dr. sv. Jožefa 122, Rock Springs, Wyo., umrl 26. apr. 1921. Vzrok smrti; Samomor. Zavarovan za \$1000. Pristopil k Jednoti 6. avg. 1908. R. 40.
- 43.
- 17572 MAKUC PETER, star 42 let, član dr. sv. Roka 132, Frontenac, Kans., umrl 19. apr. 1921. Vzrok smrti; Pljučnica. Zavarovan za \$1000. Pristopil k Jednoti 21. jun. 1911. R. 36.
- 44.
- 2870 KOKELJ MARIJA, stara 30 let, članica dr. sv. Jeronima 153, Canonsburg, Pa., umrla 25. apr. 1921. Vzrok smrti; Vnetje črev. Zavarovan za \$500. Pristopila k Jednoti 27. sept. 1906. R. 27.

Imena poškodovanih in operiranih članov in članic.

- 47.
- 20810 TURSICH MATIJA, član dr. sv. Štefana 1, Chicago, Ill., operiran 8. febr. 1921. Opravičen do podpore \$50.
- 48.
- 9713 PUGEL JOSIP, član dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., operiran 13. mar. 1921. Opravičen do podpore \$50.
- 49.
- 3854 KENIK JAKOB, član dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., operiran 13. jan. 1921. Opravičen do podpore \$50.
- 50.
- 20962 DECMAN MARTIN, član dr. sv. Frančiška Sal. 29, Joliet, Ill., operiran 25. mar. 1921. Opravičen do podpore \$50.
- 51.
- 8929 PUGEL MATIJA, član dr. sv. Petra 30, Calumet, Mich., operiran 24. mar. 1921. Opravičen do podpore \$50.
- 52.
- 8373 MUKAVEC PAVEL, član dr. sv. Petra 30, Calumet, Mich., operiran 14. dec. 1920. Opravičen do podpore \$50.
- 53.
- 8238 PIKL MATEVŽ, član dr. sv. Jožefa 41, Pittsburg, Pa., operiran 5. apr. 1921. Opravičen do podpore \$50.
- 54.
- 20725 MATJASIC JOSIP, član dr. Vit. sv. Florijana 44, So. Chicago, Ill., operiran 17. mar. 1921. Opravičen do podpore \$50.
- 55.
- 2823 MIROSLAVIČ BARBARA, članica dr. Marije Sedem Žalosti 50, Pittsburgh, Pa., operirana 31. mar. 1921. Opravičena do podpore \$50.
- 56.
- 12442 ZLOGAR MARTIN, član dr. Vit. sv. Mihaela 61, Youngstown, Ohio, operiran 3. apr. 1921. Opravičen do podpore \$50.
- 57.
- 22311 PETRICH JOSIP, član dr. sv. Nikolaja 67, Steelton, Pa., operiran 13. apr. 1921. Opravičen do podpore \$50.
- 58.
- 13490 GRUM IGNATZ, član dr. Marije Vnebovzette 77, Forest City, Pa., operiran 7. apr. 1921. Opravičen do podpore \$50.
- 59.
- 8608 SKUBIČ JOSIP, član dr. Marije Vnebovzete 77, Forest City, Pa., operiran 5. febr. 1921. Opravičen do podpore \$50.
- 60.
- 5422 BUDIŠČAK ANA, članica dr. Marije Sedem Žalosti 81, Pittsburgh, Pa., operirana 11. nov. 1920. Opravičena do podpore \$50.
- 61.
- 8820 FERLIČ JENNIE, članica dr. sv. Srca Marije 86, Rock Springs, Wyo., operirana 2. mar. 1921. Opravičena do podpore \$50.
- 62.
- 8904 RATKOVIČ MAGDALENA, članica dr. sv. Petra in Pavla 89, Etna, Pa., operirana 28. apr. 1921. Opravičena do podpore \$50.
- 63.
- 1840 MOLLY MARIJA, članica dr. sv. Alojzija 95, Broughton, Pa., operirana 22. apr. 1921. Opravičena do podpore \$50.
- 64.
- 5298 WICK ANA, članica dr. sv. Ane 123, Bridgeport, Ohio, operirana 16. febr. 1921. Opravičena do podpore \$50.
- 65.
- 8202 SETINA FRANCA, članica dr. sv. Ane 156, Chisholm, Minn., operirana 24. mar. 1921. Opravičena do podpore \$50.
- 66.
- 22198 SAMBOL MIRKO, član dr. sv. Mihaela 163, Pittsburgh, Pa., operiran 8. apr. 1921. Opravičen do podpore \$50.
- 67.
- 8812 ULASIČ MARIJA, članica dr. Marije Pomagaj 164, Eveleth, Minn., operirana 28. mar. 1921. Opravičena do podpore \$50.

MLADINSKI ODDELEK.

106—1921-8.

- 5498 BAJUK ANA, stara 2 let, 9 mesecev in 11 dni, članica dr. Vit. sv. Florijana 44, So. Chicago, Ill., umrla 7. apr. 1921. Vzrok smrti; Vnetje sapnika. Pristopila 3. avg. 1919. Bila članica 1 leto, 8 mesecev in 4 dni. Starost prihodnjega rojst. dne 3 let. Opravičena do podpore \$48, kateri znesek je bil pok. starišem nakazan dne 9. maja 1921.
- 107—1921-9.
- 3446 POLJAK ANDREJ, star 7 let, 5 mesecev in 15 dni, član dr. sv. Alojzija 47, Chicago, Ill., umrl 25. apr. 1921. Vzrok smrti; Vnetje možganske mreže. Pristopil 10. dec. 1918. Bil član 3 leta, 2 meseca in 15 dni. Starost prihodnjega rojstnega dne 8 let. Opravičen do podpore \$380 kateri znesek je bil pok. starišem nakazan dne 19. maja 1921.
- 108—1921-10.
- 6461 JELENC MILDRED, stara 12 let, 2 mesecev in 2 dni, članica dr. sv. Jožefa 56, Leadville, Colo., umrla 2. maja 1921. Vzrok smrti; Oslabla kri. Pristopila 20. maja 1920. Bila članica 11 mes. in 18 dni. Starost prihodnjega rojstnega dne 13 let. Opravičena do podpore \$450 kateri znesek je bil pok. očetu nakazan dne 19. maja 1921.
- 109—1921-11.
- 2837 KLEMEN FRANCA, stara 11 let in 2 meseca, članica dr. Marije Čist. Spoč. 85, Lorain, Ohio, umrla 5. maja 1921. Vzrok smrti; Operacija. Pristopila 12. avg. 1917. Bila članica 3 let, 8 mesecev in 3 dni. Starost prihodnjega rojstnega dne 12 let. Opravičena do podpore \$450 kateri znesek je bil pok. materi nakazan dne 27. maja 1921.
- 110—1921-12.
- 6220 ZUPANČIČ JOHN, star 13 let, 3 mesecev in 4 dni, član dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., umrl 11. maja 1921. Vzrok smrti; Davica. Pristopil 31. jan. 1920. Bil član 1 leto, 3 mesece in 11 dni. Starost prihodnjega rojstnega dne 14 let. Opravičen do podpore \$450 kateri znesek je bil pok. starišem nakazan dne 27. maja 1921.
- John, Ill., 28. maja 1921.

JOSIP ZALAR, gl. tajnik.

Slovenska upodablja-joča umetnost.

Slovenski genij se je pojavil najprej v upodabljaški umetnosti. Slovenska umetnost ima sedemstoletno tradicija za seboj; iz svega srednjega veka sveti njena luč v najnovejšo dobo. Ko še ni bil pisan začetek slovenske knjige, ustvarjali so slovenski umetniki umetnine, enake umotvorom najstarejših kulturnih narodov. Pri nobenem drugem slovanskem, niti kakem evropskem narodu sploh, se niso v taki meri križali slovenski, germanski in romanski vplivi, kot na slovenski zemlji. Slovenska umetnost bi lahko postala kvintesenca in sinteza evropske umetnosti; slovenske, germanske in romanske kulture, če bi bili Slovenci številnejši in gospodarsko močnejši. Naš tip je zapadnoslovanski, zrastle je iz lege slovenske zemlje in značaja našega naroda. V slovensko umetnost pa spada vse, kar so ustvarili umetniki slovenskega pokolenja, čeprav so delali na tujem pa tudi tisto, kar so ustvarili taki tuje rojni umetniki, ki so delali med nami in resnično vplivali na naš razvoj.

"Narodna galerija" ima namen, da zbere raztresene slovenske umetnine vseh časov, da pokaže slovensko upodabljaško umetnost v celoti, katere sedaj ni videti, kakor da bi je ne bilo. Ta naloga je vredna največjega truda, ne le iz narodnih ozirih, ampak tudi s splošnega, internacionalnega umetniškega stališča. Gre za kulturno vrednost, gre za specifično slovensko galerijo. Internacionalne historično-pragmatične umetniške galerije pri nas take ni mogoče zgraditi, da bi imela absolutno vrednost, ravnotako ne skupne galerije slovenske in druge slovanske umetnosti, ker vsak narod hrani najboljše svoje stvari zase; možna je edino slovenska umetnostna galerija, ki bo ravno vsled tega svojega značaja in kot taka absolutnega pomena tudi za internacionalno umetnost. Najizbranejši duhovi med nami, kakor n. pr. že pred sto leti Ziga baron Zois, so stremeli za tem ciljem.

V 14. stoletju je zacvetela na slovenski zemlji prelepa gotika, njen cvet je žarel do konca 16. stoletja. Naša gotika, veselejšega in vedrejšega značaja kot nemška, — pod katere vplivom in vplivom Italije — se je razvila predvsem po slovenskih cerkvah (freske, krilni altarji, kipi) in je dosegla višji umetniški nivo kot ga kaže sedanji umetniški razvoj pri nas. Iz 15. stoletja bi bilo omeniti freskanta Jeriča ter arhitekta Andreja iz Loža in magistra Petra iz Ljubljane.

V sijajni dobi renesance v Italiji so pomagali graditi ponosno stavbo beneške umetnosti mnogi Slovenci. Med dolgo vrsto slikarjev, arhitektov in stukaterjev "Schiavonov", je bilo dosti naših ljudi in ne le Dalmatincev. Viktor (Krpac) Carpaccio (1450—1522) učenec Bellinijev, sovrstnik Tizianov, najslavnejši legendarni slikar starejše beneške šole, je bil rojen v Kopru ter je bil po rodu gotovo Slovenec; Tintoretto se je učil iz njegovih slik. V 15. stoletju je slovel v Vidnu kipar Janez Craino (Kranjski) iz slov. Št. Petra, Dominik iz Koprca "il bravissimo" pa je pomagal Riceiju pri zidu tuju doževe palače v Benetkah. Arhitekt V. Bojan je dejal v Čedalu; v Pušji vasi (Venzone) tedaj še slovenski, je bil rojen leta 1540 slikar Andrej Petral; leta 1530 rojeni slavni minijaturist Budovin pa je nadvladal vse stare slikarje v iznajdljivost in risbi, kakor pravi Lancellotti. Slovenec Janez s Krasa (Giovanni Schiavone del Carso) mojster groteskega slikarstva

je bil rojen v krogu mojstrov na papeževem dvoru ter je slikal leta 1560 v palazetu v rimskem Belvederu za papeža Pija IV. Slovenska zemlja je bila v svitu največje dobe umetnosti, italijanske renesanse in žnjo v ozkih stikih. Tizian sam je slikal na gradu v Senožečah. Skodo, ki jo je napravila na slovenskih tleh reformacija v umetniškem oziru, popravil je škof Hren; po mestih in po deželi ustvarjali so v začetku in sredi 17. stoletja Plavec, Ferfila, Minič, Knažič, Zel, Hren, Albertal, na Koroškem je gradil cerkev Kolnik, na Štajerskem Julijan. Za njimi je zbudil Vajkart baron Valvazor bakroreško umetnost na Slovenskem; sodelovali so kot bakroreži Werex, Trost, Vitezovič in Koch, kot slikarji Klerič, Gladič in Nizozemec Almanak. Na dvoru cesarja Leopolda je bil bakrorez, goriški Slovenec Kalin "comes palatinus."

"Academia operosorum" je ustvarila koncert 17. in začetkom 18. stoletja drugo veliko umetnostno dobo na Slovenskem. Zacvetel je naš barok, ki ima svoj lasten značaj ter se zelo razlikuje od nemško-avstrijskega baroka. Kiparstvo sta dvignila krepki Luka Mislaj in njegov zet naturalizirani Benečan Franc Robba, mojster elegancije in bravure do najvišje kvalitete, mojster Julij Quaglio, učenec Franceschinijev, ki je, kakor pravi Dolničar, presegel svojega učitelja, je izvršil sijajna cerkvena dela zlasti na fresno, pa tudi profane umetnine. Znjima sta teknovala freskanta brata Jelovška, pater Frančišek iz Bistre in kipar Cussa. Dela teh mojstrov, zlasti Quaglijeva so vplivala na naraščaj celo stoletje. Že v ti dobi so se obrnili slovenski umetniki, ki so prej ostali v Italiji, na sever, ki je kmalu začel vplivati tudi na domači razvoj. Kraker iz Štajerske je slikal na Češkem, kamor je krenil iz slovenske Furlanije Major, ki so ga primerjali Čehi s svojim slavnim Bradlom.

Sredi 18. stoletja je vstal v naših krajih slovenski Rubens, Valentin Mencinger iz Bohinja, eden izmed naših velikih slikarjev, silno plodovit — ohranjenih je še okoli 400 njegovih del — mogočen v slogu, krepak v koloritu, poln npravné resnobe. Napolnil je s svojimi deli cerkve, slikal pa tudi posvetne stvari. V istem času sta živelata tudi nežnejši in solnnejši Gorican mojster Čebaj in pa mojster fresk F. Tomšič. Na Dunaju je naposled živel Korošec Fr. Lindar, ki se je učil najprej v Ljubljani, šel potem s slavnim Fueggerjem s stipendijo Marije Terezije v Italijo ter bil nato kot profesor dunajske akademije znamenit portretist najvišje aristokracije. Poleg nje je živel na Dunaju svetnik akademije umetnosti Fr. Janek, štajerski Slovenec, slikar krajin in žanrov; več njegovih del je shranjenih v dunajskem Bevederu. V Monakovem je dosegel svetovni sloves največji slovenski cizeler in kolajnar Sega. Veliki vpliv je imel na domači razvoj slavni Kremerschmidt, ki je med nami živel nekaj časa ter se ovekovečil razen z altarnimi slikami tudi freskami. Na Koroškem je ustvarjal učenec R. Donnerja, kipar Boltežar Molj.

V času, ko je v Nemčiji prevladal klasicizem, ki ga je oživel Rafael Mengs, začetnik enega izmed največjih nemških umetnostnih gibanj, pojavil se je goriški Slovenec Franc Kavčič (1762—1828). Med klasicisti je postal Kavčič klasičnik. Kukuljevič pravi, da spada Kavčič med najboljšje slikarje svoje dobe. Bil je predstojnik dunajske umetniške akademije ter je bil leta 1823 imenovan častnim članom slovite akademije Sv. Lukeža v Rimu. Snov je erpal iz klasične zgodovine in

mitplodije (Paris in Helena, Despontes, Temistokles, Beg Vestfalk iz Rima, Safo, Adonis in Venera itd.), slikal je pa tudi alegorije in krajine. Kompozicija in koncept njegovih večina velikih platen sta veličastna. Kavčič, podpornik našega Langusa, ko je bil na dunajski akademiji, je bil središče tedanjega dunajskega slovenskega umetništva, h kateremu sta spadala tudi profesorja akademije, znamenita bakroreza Valentin in Lovro Janša. Najprej na Dunaju, potem pa v Gradcu, je dosegel priznanje cele Nemčije sin Slovenca Janeza Vid Kauperc zlasti s svojo "Artemizijo" in "Magdaleno" ter je postal član florentinske akademije.

Na Slovenskem samem sta koncem 18. in v prvih dveh desetletjih 19. stoletja vzgojila zelo plodovita slikarja brata Lajerja celo vrsto učencev. Lajerja in njihov krog res nima umetniških individualitet, izmed njih je dosegel le Stefan Dolinar glas tudi zunaj, nekaj njegovih slik je v dunajskem Belvederu. Poleg njih pa so živeli doma tudi umetniki izbrnega okusa n. pr. portretist Herrlein, slikar Tominc, Kuehnl in Kurz in gluhomeni Počenič, ki je slikal za carja Aleksandra I. oltarno sliko. Kot odmev Mencingerjev se je pojavil Matej Langus (1793—1856), ki se je vrnil leta 1829 v Ljubljano. Silno marljiv je našel velik odziv med občinstvom ter je zapustil ob smrti

znatno premoženje. Langus je bil umetnik poln cerkvenega duha in zadnji baročni slovenski slikar. Fini portretist Stroj je slikal zlasti ženske portrete izborno.

Dobo romantike in idealizma je postopal v naši umetnosti globoki in originalni Wolf, rojen v Velikih Laščah. Wolf je začetnik nove umetniške dobe. V svojih slikah in freskah je združeval prednosti Fuehlich-ove šole z odličnostjo Benecanov, dosegel sijanje in harmoničen kolorit. Tudi Wolf je ustvaril svojo šolo. Med najodličnejšimi njegovimi učenci sta brata Janez in Jurij Šubie — prvi je umrl v Kaiserslauternu, drugi je pa delal v Atenah in Parizu — in pa Anton Ažbe, okoli katerega so s zbirali v Monakovem začetniki slovenske moderne, ki je nastopila izven domovine prvokrat korporativno pri Miethkeju na Dunaju leta 1904 ter je pri tej priliki pisal o nji znameniti kritik Habberfeld, da je začetnik pristne nacionalne umetnosti. — Krog modernih slovenskih upodabljalajočih umetnikov je danes obsežen. Prostor mi žal ne dopušča podati obširne referat o smernicah moderne slovenske umetnosti.

"Narodna Galerija v Ljubljani naj bi torej zbrala zaklade in odprla vrata v zakladnico, ki so sedaj še zaprta. To je sploh kultura in ne le slovenska dolžnost. Ko bo postavljena kupola umetnosti, bo njena podoba šele razarala v vsi lepoti.

Dr. J. R.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Zlatomašnik g-Janez Ev. Virant. V Novem mestu je dne 24. aprila umrl po kratki boleznici v visoki starosti 80 let g. kanonik Janez Ev. Virant. Služboval je kot kaplan v Trnovem na Notranjskem in v Smihelu pri Novem mestu, kot župnik v Podgradu in v Mokronogu, zadnjih 14 let pa kot kanonik v Novem mestu. Zaradi ljubeznivega značaja je bil povsod priljubljen in spoštovan. R. I. P.

Samomor dijaka. V Hilšerjevi ulici se je obesil učenec IV. realke, 16 letni Stanko Priatelj, rodom iz St. Janža na Dolenskem. Fant je bil, ko je izvršil samomor, sam doma. Ko je prišla služkinja Josipina Tomazin domov, je našla stanovalca zaprto in je dala vrata odpreti. V dijakovi sobi je našla na mizi odprte knjige in zvezek za preparacije. Slutila je nekaj sumljivega in je šla gledat v stranišče, ker ga je našla obešenega. Kakor je konstatiral policijski zdravnik g. dr. Lisjak, je smrt precej nastopila. Samomorilec so odpeljali v mrtvašnico.

Najdeno truplo umorjenega dekleta. Ko je 27. aprila delal posestnikov sin Miha Garbajs v gozdu in rahljaj zemljo, je zagledal moleti iz zemlje človeško nogo. Kopal je dalje in izkopal plitko zakopano žensko truplo. Svojo žalostno najdbo je precej naznanil orožnikom, kateri so ugotovili, da je najdeno mrtvo truplo Marije Smrekar iz Sv. Pavla pri Malem Lipoglavu, katero pogrešajo že od oktobra 1. Dekle je moralo biti umorjeno; morilec je skopal dekletu plitev grob, pokril mrtliča z zemljo, z listjem in z vejami. Državno pravdnništvo v Ljubljani je vse potrebno ukrenilo, da se izsledijo morilec nesrečne Marije Smrekarjeve.

Aretirani komunisti. Orožniki v Marbregu pri Mariboru so aretirali 3 avstrijske komuniste, ki so prinesli čez mejo z Dunaja in širili v cirilici tiskane protidržavne letake. Vseh vtihotapljenih letakov je 26 kg.

Centralizem. Neža Hočevar, vdova po možu, ki je umrl v Ameriki in zapustil nekaj denarja, želi, da se ji denar pošlje. Za to treba poblastila, ki ga vdova napravi pri notarju. Le-ta odpošlje poblastilo v legalizacijo na deželno vlado. Deželna vlada pošlje na ministrstvo pravice v Belgrad. Ministrstvo zunanjih zadev vrne ministrstvu za pravosodje. Ministrstvo za pravosodje pošlje listino pristojnemu sodišču, ki bo Neži Hočevar poblastilo vročilo.—J. Gruntar pravi, ker spada njegovo posestvo pod agrarno reformo, da bi smel odprodati parcelo. Prošnja gre ne deželno vlado v Ljubljano, od tu gre na ministrstvo agrarne reforme v Belgrad. Ministrstvo pošlje na poverjeništvu za agrarno reformo v Ljubljano v izjavo, ki bo odposlalo vlogo nazaj na agrarno ministrstvo v Belgrad. Po rešitvi pošlje ministrstvo za agrarno reformo spis ne deželno vlado, ki ga bo vročila Janezu Gruntarju. Oj ta centralizem!

Položaj vojnih vdov in sirot. Od septembra leta 1920 čakamo in prosimo za pokojnino. Danes še ne vemo kaj je z zadevo, bo li prišla kdaj v tir ali res nikoli. Čudno se pa nam zdi, da se nas pusti čakati in hoditi od Poncija do Pilata, dasi so dali naši padli možje lep vzgled, ko so odšli takoj na prvi poziv — na žrtvenik. Naši možje so šli v ospredje o svojem času — nas pa zapostavljajo. Od najvišjega uradnika do najnižje sluge imajo ponovne draginske doklade, nam pa se je še to malo odvzelo. Vsiljuje se nam tudi misel, da vdova, katere mož je padel v najlepših letih v vojski, je bil tudi v službi države. Čuti-mo, da se nam dela krivica, ko zremo, da se le tiste žene smatrajo za državljanke, katere imajo ob sebi može. Ali se ne bi pomislilo, da je tudi vdova s sirotami brez očeta v skrbeh za obstoj svoj in otrok, da je za nje ista visoka cena življenja, obleki, stanovanju, kakor onim, katerih očetje še živijo.

Zalostno, da je takoj po vojski umrlo vse sočutje do vdov in sirot, dočim so še grozni časi draginja na površju. Rane, katere nam je zadala vojska, naj celimo z zavezanimi rokami same, to je vzgajamo in hranimo naj otroke brez sredstev. Čujte, ali ni bridko, ko tožimo o bedi, pomanjkanju, pa se nas zavrača, da plačujejo invalidski davek, in so mnogi nmenja, da prejemo bogzna koliko pokojnine, katera je v resnici tolika, da je ni nič. Mesto da bi se naše globoko rane celile, pa nam še nove zadajajo. Mislimo, da bi se v tem pogledu tudi za nas že lahko kaj storilo. Apeliramo na deželno vlado, da se zave dolžnosti v tem pogledu.

Papežev dar za revne vpokojence južne železnice. Papež Benedikt XV. je podaril za revne vpokojence južne železnice v ljubljanski škofiji vsoto 50.000 lir. — ta vsota se bo v kratkem razdelila potom kr. poštnege čekovnega urada.

Avstrija in promet Špilje-Radgona. Gradec, 26. aprila. Dunajski korespondenčni urad objavlja: Glede vprašanja, sproženega od jugoslovanske strani zaradi prevoznega prometa Maribor—Ljutomer preko avstrijskega ozemlja, je Štajerska deželna vlada sporazumno z deželnim osrednjim uradom za obmejno službo opozorila merodajna vladna oblastva na to, da se za iveritev od Jugoslavije zahtevanega prevoza preko Špilje-Radgone za sedaj ni nobene pravne utemeljitve. Po mirovni pogodbi se mora staviti taka zahteva samo s pogojem učinkovitosti reciprocitete. Tega pogoja pa dosedaj še ni, ker Jugoslavija doslej še ni uvedla nas interesirajoče prevoznega prometa iz Špilje preko Maribora na Koroško in iz Labodske doline čez Spodnji Dravograd po drugi pa iz Celovca preko Maribora v Špilje. S stališča štajerskih deželnih interesov se mora tem bolj vztrajati pri učinkoviti vzajemnosti, ker je Jugoslavija svojčas poldrugo leto brez vsakega pravnega vzroka popolnoma ustavila promet s Spodnjo Mursko dolino od Arnož dalje in s tem hudo oškodovala prebivalstvo Štajerske. Ako Jugoslavija za dosego svoje zahteve preti, da bo zaprla po mirovni pogodbi garantirani svobodni promet k Adriji, je treba temu nasproti opozarjati samo na dotične na noben pogoj navezane določbe mirovne pogodbe, kakor tudi na to, da je Avstrija svojčas kar najbolje oskrbovala prevozni promet med Čehoslovasko in Jugoslavijo, oziroma Adrijo in de že s tem vrši delo, ki je enako vredno kakor promet z Adrijo, ki je enako vredno kakor promet z Adrijo preko Jugoslavije.

Prekmurje. Meja je sedaj po večini že zasadena po graničarjih. Tudi Ogrska je svojo vojsko umaknila z granice ter isto sedaj stražijo orožniki in financarji.

Letina v Prekmurju lepo kaže. Žito je že skoraj povsod v klasju, tudi travniki so od zadnjega dežja lepo ozeleneli. Šadno drevje in vinogradi obetajo istotako najlepše, če le ne bo nastopila slana.

Cene so pri vsem zelo padle, pa ne pri nas v Prekmurju, pač pa na sosednjem Madžarskem. Kg govejega mesa, ki je še pred nedavnim časom stalo na Ogrskem 140 kron, je sedaj 20 kron, liter vina preje 40—50 kron, je sedaj 16—18 kron, moka bela sedaj 10—11 madžarskih kron. Na mejah se sedaj ne tihotapi več na Ogrsko, pač pa bodo najbrž začeli sem vtihotapati.

Uspehi samostojnežev. V času, ko ima Samostojna v Belgradu poslance gg. Ureka,

Mermoljo, Drofenika, Kirbiša in dr. Vošnjaka ter ministra Puelja, kar deži novih davkov in novih bremen. Sedaj so povišali še desetek od kočarskih in kmetijskih posestev. Ako je sin prevzel po očetu posestvo, je plačal dosedaj samo pol odstotka od prevzemne svote. Odslej pa mora plačati 5 odstotkov in še ogromne koleke. Od 100.000 kron bo plačal mlad posestnik 5000 K desetka. Dosedaj je plačal samo 1500 kron. Torej mora sedaj po novem več plačati 3500 K.

BELGRAJSKE VESTI.

Dr. Trumbičeva uničevalna kritika o vladnem načrtu ustave.

Belgrad, 25. aprila. — Na današnji seji konstituante, ki je pričela ob pol 10. uri dopoldne, je dr. Trumbič nadaljeval svoj govor in je izjavil: Imamo več načrtov ustave: vladni, Narod. in Jugoslovanskega kluba. Si sicer križajo, vendar pa imajo nekaj skupnega in to je skupna in edinstvena država suvereniteta. Vsi ti načerti so vznikli iz čiste patriotike misli. Moramo se namreč ozirati na razmere kot so. Mi stojimo na unitarnem stališču. Naša država mora biti pravna t. j. v njej mora sodelovati celokupni naš narod. Vprašanje centralizma danes ni državno-pravno vprašanje, temveč je samo vprašanje praktične uprave. Zato je jasno, kaj hočejo vladne stranke. Sicer pa ta vladna itak nima v parlamentu večine in jo le Pašičeva pretkanost in balasiranje držita na krmilu. Vladni načrt ustave je brez dvoma velik kontrast parlamentarizma in pomeni veliko nazadovanje v našem političnem življenju. To se vidi posebno v budgetnem principu, o katerem ima predvsem, odločevati parlament. Stanje pri nas pa je popolnoma slično avstrijski stahovladi. Ta duh se posebno dobro vidi v raznih začasnih naredbah. Vse ogromno delo, ki bi ga moral izvrševati parlament, se vrši na ta način, da dela vlada, kar hoče in dela z geslom: da ali ne. Na pripombo dr. Kukoveca, češ da parlament ni ničesar delal, je odgovoril, da so ravno vsled tega prevladale strankarske koristi. Pravilna konsekvence bi bila, da se parlament, ker ni delal, razpusti. Treba je te razmere ozdraviti, ne pa še pooprstiti. Vrhunec je doseglja vlada s svojim členom o svobodi časnopisja. — Kritizira samoupravo, kot jo predvideva vladni načrt o ustavi. Veliki župani niso nikomur odgovorni, temveč delajo kar hočejo, dokler se z zakonom ne odredi njih delokrog. Za sedaj pa so oni navadni policajši. Sploh se iz cele ustave jasno vidi policijski duh, ki nadomestuje svobodo, ki jo naš narod zasluži. Živimo v dobi evolucije. Vladne stranke pa nam v svojem strankarskem koristolovstvu prožijo slabo in popolno zgrešeno revolucijo, ker hočejo zrušiti vse obstoječe, še preden so kaj zgradile. Centralizem, ki ga hoče vlada, zahteva dobro organiziran centum, armado uradnikov in birokratski aparat, ki zahteva ogromne finančne žrtve, ki pa so za nas nepremostljive. — Za dr. Korošca pravi, da je iznesel jako zanimive in vpoštevanja vredne misli, predvsem princip delegacije, ki ga on najtopleje priporoča. Izjavlja se za provizorno stanje in za štiri samoupravna centra: Za Belgrad, Sarajevo, Zagreb in Ljubljano. V slučaju, če se vlada ne bo pogajala na principih samouprave, bo glasoval proti ustavi. — Za njim je govoril Narodni socialist Deržič, ki se je izjavil proti vladnemu načrtu ustave

in za avtonomijo Slovenije. — Seja konstituante je bila za tem prekinjena in se je ob pol 5. uri nadaljevala. Govoril je neodvisni Črnogorec dr. Piletič, ki se je izjavil proti federalizmu in avtonomiji in predlagal, da se naj srbska ustava iz leta 1903 z nekaterimi malimi spremembami razširi na vso državo. — Radikalni disident dr. Momčilo Ivanič je govoril v svojem imenu in poudarjal, da se je neki diplomat v l. 1920 v svojih pismih iz Pariza (mislil na Pašiča) izjavil za federalizem. On za svojo besedo je proti federalizmu, ker se drugi ne bi mogli braniti pred Srbi, ki bi se ne čutili ujedinjene, če bi se naša država razdelila v šest pokrajin. Je za unitarizem, poudarja pa, da se mora pri tem ozirati na zahteve Slovencev in Hrvatov in vladati z njimi sporazumno. Zagovarja Protičev načrt, ki je delo sporazuma na in naglašajo napako Narodnega kluba, da ga ni sprejel z ozirom na Radičev negativno politiko, ki je Slovencev in Hrvatov veliko škodovala. Obenem pa je Radič škodoval la. Obenem pa je Radič škodoval tudi onim Srbom, ki so za sporazumno delo s Slovencev in Hrvatov. Glede načrta jugoslovanskega kluba, pravi, da je unitarističen. Dalo bi se ga sicer kritizirati s tehnične strani, kdor pa pozna principe angleške samouprave, ga bo lahko razumel. Izjavlja, da bo pri generalnem glasovanju glasoval pa vladni načrt, da se mu ne bi očitalo, da dela težkoče. Če bi pa vlada ne sprejela svoje taktike v smislu Protičevih načel, bo pri končnem glasovanju oddal svoj glas proti temu načrtu. — Za njim je govoril Blaško Rajič, na kar je bila seja zaključena.

Utis dr. Trumbičevega govora. Belgrad, 25. aprila. — Govor dr. Trumbiča je deloval uničujoče na vladne kroge. Ministri so ga nevoljni vsled tega, ker je odkrival njih nelojalne namene, večkrat motili z medklici in ga hoteli ovirati.

Delo naših poslancev. Za naše vojake. Belgrad, 25. aprila. — Danes je intepeliral poslanec SLS g. Skulj, ministra za vojno in mornarico in zahteval, da ublaži pogoje za oprostitev od vojaške službe. Zahteva, da se oprostite vsi oni, ki pripadajo družinam, v katerih ni moškega člana, ki bi imel nad 18 let. Zahteva dalje, da se naši vojaki iz zdravstvenih ozirov povrnejo v domače kraje iz Makedonije in Srbije.

Vtis občinskih volitev v Belgradu. Belgrad, 27. aprila. — Vest o prvem porazu centralistov pri občinskih volitvah v avtonomnih mestih Slovenije v parlamentarnih krogih živahno komentira. Slovenski demokratski in samostojni poslanci so silno poparjeni. Ministra dr. Kukovec in Puelja, ki sta trdila, da je večina Slovenije za centralizem in da ona dva predstavljata slovensko ljudstvo, sta izgubila ves kredit.

Ovetka centralizma. — Naši ljudje, ki se hočejo vrniti iz Amerike v Jugoslavijo, dobijo za to potrebne potne liste le, ako da za izdajo potnega lista dovoljenje ministrstvo za zunanje zadeve v Belgradu. Naša država ima sicer v Zjedinenih državah Amerike svoje poslaništvo in mnogo konzulatov, ki imajo izdajati ozir. vidirati potne liste. Toda da se do skrajnosti izvaja centralizem, mora poslaništvo in morajo konzulati za izdajo potnega lista v vsakem posameznem slučaju dobiti posebne dovoljenje ministrstva iz Belgrada.

Na ponovne pritožbe se je ta naredba toliko omilila, da ne za one, ki imajo naš potni list že od prej. Te pa imajo le Srbi, dočim imajo vsi podanski novih pokrajinah razen Srbi je stare avstr-ogrske potne liste. Ljudje, ki bi se radi vrnili v svobodno domovino s svojo delavno silo in mogoče tudi z dolarji morajo čakati na dovoljenje iz Belgrada mesece in mesece. Saj znamo, kako počasi meljejo belgrajski mlinci!

UGODNA PRILIKA.

Sedem milj severnoiztočno od Joliet, Ill. je na prodaj posestvo (farma) obsegajoča 25 akrov zemlje. Na farmi je lepa hiša z 9 sobami, hlev v dobrem stanju, (silo) staja za mleko, kokošnjaki, garaža za 2 avtomobila; na vrtu so zasažena jabolčna drevesa, črnsnje, breskve in orehi. Na polju je posejen oves, koruza in krompir. Proda se takoj vsled bolezni gospodarja za skrajno nizko ceno \$6000 na lahka odplačila.

Vprašajte pri:
RUGAR YOUNG-U,
Heggle Bldg. Joliet, Ill.

Prodaj svojo farmo v Greenwood, Wis. 4 milje od daljemo od mesta, farma obsega 80 akrov; od teh je 42 akrov izčiščene zemlje in zasejano s travo za pašnike, 4 akre pa razorane. Na farmi je hiša in vse kar se tiče poljedelstva.

Kdor se zanima za to farmo, naj piše meni za pojasnilo. Jaz tudi farmo zamenjam za hišo ali lote.

Frank Marlek
R 5 Bx 90
Greenwood, Wis.

LJUDJE S KILO

Vrzi tvoj kilni pas. Na tisoče ljudi z utrganjem (kilo) si lajšuje trpljenje s tem, da osijo in rabijo STUARTOVE umetne PRI-LEPLJIVE PLAPAO PODLOGE (blazine). Vrzi torej proč svoj stari kilni pas. Ne nosite več jeklenih ali gumijastih travkov, ki vas tišijo in tudi lahko vbodejo. Naj Vam mi dopošljemo za poskušnjo eno PLAPAO PODLOGO ZASTONJ. Ne računamo za isto ničesar. Naj vam dokažemo številno sluščajev, kaj so PLAPAO PODLOGE za druge že dobre storile. Pišite po našo knjigo o utrganju (kili), tam boste mnogo zvedeli o tej neprijetni bolezni. Mi imamo zapriščena spričevala in zahvalna pisma iz vseh delov države, kjer je dokazano, da so PLAPAO PODLOGE najboljše in da so že mnogim kilo odpravile. NE ODLAŠAJTE IN NE ČAKAJTE minute več. Pošljite nam svoje ime in naslov SE DANES. Mi Vam bomo takoj poslali a poskušnjo in ZASTONJ eno PLAPAO PODLOGO in knjižico o utrganju. Naslov: PLAPAO CO. 3266 Stuart Bldg. St. Louis, Mo.

AMERIŠKI ROJAKI POZOR!

JUREJ ŠTERK, trgovec na VINICI pri ČRNOMLJU, prodaja svoja posestva in sicer:

Orožniško kasarno na Vinici hišna šte. 30, katera obstoji iz petih sob, dveh kuhinj, ene kletj in drvarnice. Hiša je trdno zidana na svod (velbana) in z opeko pokrita, zvalna hiše je velik vrt. Hiša je pripravna za vsako obrt, bodisi trgovino, gostilno ali industrijo, ker leži ob glavni cesti zraven reke Kolpe. Denar se boče dobro obrestoval, kajti Vinica je priznana dobra postojanka, ima lepo bodočnost, ker se namerava v kratkem graditi železnica Črnopolje-Vinica-Bosiljevo-Ogulin. Dalje prodaja:

tri njive blizu Vinice, in sicer njive: Nadlog, Loke in pri Goleku, gozd Kukurjevca (hrastova in smrekova šuma), košaničo Gabrik in košaničo Dolci. Vse posestvo skupaj velja Dol. 7,000 — (Sedem tisoč dolarjev). Reflektanti naj se obrnejo naravnost na prodajalca: **Jurej Šterka, Vinica pri Črnopolju, Jugoslavija.**

Iz zabavne torbice Mike Cegare-ta.

Rešitev zadnje uganke in imena rešilcev. Kdo bo prvi rešil novo, (današnja) uganko? Nova postranska služba. Konvencija rožinarjev in kotlarjev. Pesem naših kovačev.

V Zuletu, na hribu zadnji dan maja 1921.

Najprvo vam pošiljam rešitev zadnje uganke, ki se glasi, da je oni urar kupil: 1 uro za \$20, 2 uri po \$10, 2 uri po \$5, 1 uro za \$3 in 94 ur po 50c. Skupaj 100 ur za \$100.

Prvo rešitev sem dobil po Personal Delivery dne 18. maja ob pol 8. uri zjutraj s sledečimi vrsticami: "Uganka rešena! Ze zopet jo imamo na naši slavni široki cesti (Broadway), ali na hribu blizu kamenite ceste pri našem briveu (barberju) Janez Vidmarju, ki se rad bavi z onimi, ki so kosmati za ušesi in pod nosom. Rešitev uganke je kakor gori označeno.

Drugi rešilec je bil Edvard Glavan, 1119 N. Broadway, Joliet, Ill. Tretja je zopet uganko pravilno rešila gđc. Anica Terlep na 1407 Hickory St. Joliet. Drugi rešilci: Rozi Bokal iz Pullmana; Louis Duša iz Rockdale, Ill., (Louis, nagrade ne bo, ker se mi je glavni kazalec pri solnčni uri zlomil.) Dalje: Mary Ivančič v Indianapolis, Ind.; Frank Blatnik, Cleveland, O. (senčne ure še nisem pogruntal.) Louis Vodičar, Rockdale, (Joliet) Ill.—Član dr. št. 153 v Canonsburgu, Pa.; Petr D. Sterk, jr., Kansas City, Kans.; moj nekdanji znanec Tony Rozinka iz mesta kjer Eva leta, država v Minn.; Miss Mary Perko, Willard, Wis. (Samo 10 minut za rešitev uganke je res jako malo! Ste res dobra računicarica! — Klobase iz slavnega Willarda so mi nekoliko v spominu in znane; škoda, le, da je vseli koncev klobas že davno zmanjkalo. Ko boste na zimo klali, pridem tja na kolino. Kako pa letos kaj kumarice na Willardu kažejo? Ali bo kaj biznusa za "pikel fektori"? — Uganko je dalje pravilno rešila Mary Koprive v Clevelandu, Ohio.—Steve Klobuchar v Muskegon Heights, Mich., (Ali tam "muse" gonite, ali vedno muziko igrate? Srečno mesto! Ako rabite kakega "ekspert fermonkarja," ga vam pošljem iz Zuleta.) Moj stari prijatelj "Zek" iz Spieburga jo je tudi "pogruntal". Ta pa želi nagrado zato, ker se je moral več dni mučiti predno je uganko rešil. Namesto solnčne ure, vam pošljem eno veliko solnčnico (rožo) ko bodo dozele na mojem kuhinjskem vrtu.) OK. je uganko tudi rešila Marija Fajfar iz Aurora, Ill., (Ali imate v Aurorah še kaj špringčiknov kot svoječasno? Tu pri nas v Zuletu velja 50c en funt kosmate vage.) Rožarija Mary Hrastar, iz Clevelanda, O., je uganko tudi pravilno rešila, tako tudi Joe Erjavec iz Denverja, Colorado; John Starce v Lorain, Ohio; John Stayer (moj lanišnji sošol v Chicago) John! Ali je pod stengami?

vse all right? Pozdrav do boarderjev!) in rojak John Pagon v Imperial, Pa.

Nova uganka:—Divja raca je osamljena plavala po nekem malem jezeru. Naenkrat prileti čez jezero cela jata njenih tovarišic (divjih rac). Raca na vodi zakliče voditeljici jate rac v zraku: "Koliko vas je skupaj!" Voditeljica ji odgovori: "Ako bi nas bilo še enkrat toliko, kolikor nas je, in k temu pristoja še polovica toliko in če bi še ti z nami vred letela in če en racman, bi nas bilo vseh skupaj ravno 100.

Vprašanje: Koliko je štela jata rac nad jezerom?

— Nedavno sem v nekem listu čital, da nameravajo v Chicagu poleg mišigonskega jezera v kratkem zgraditi in otvoriti veliko Laundry univerzo, kjer se bo poučevalo o pranju, štirkanju in peglanju perila. Čez 6 tednov bo dobil vsak graduant (peričnik ali perica) platneno diplomu s častnem naslovom Laundry Doctor (doktor perila.) Baj gaš, ta šola bo pa še vrhniško pod mostom bitala in posekala. Jaz bi bil za tak posel posebno dober, ker sem sovražnik umazanega perila. Kolika čast bo zame, ko se bom podpisoval Doktor Mike C. ali celo profesor. Saj imajo v Clevelandu tudi nekega slovenskega profesorja "kart," tu v Zuletu imamo pa gromadiš fermonke profesorjo. Profesor je profesor, pa če tudi samo kurja očesa zdravi in reže. Kar eden manj zna, pa drugi zato več razume. — Prav je, da bo ta laundry univerza baš v Chicagu, saj vode tam ne bo izlepa zmanjkalo, pa tudi umazanega perila je tam dosti.

— Ali ste že kaj čitali o konvenciji rožinarjev Jakatov, ali kotlarjev, ki s evrši letošnjo poletje v Clevelandu? To bo res nekaj imenitnega. Zdej so že razposlana vabila vsem "home medarjem" v Colorado, dalje vsem "white mulerjem" v Kansas, in Utah; vsem "munšajnarjem" v Minnesoti; vsem "graparjem" v Wash.; vsem "špagarjem" v Illinois (osebilo v Chicagu) in vsem kotlarjem v Ohio. Sleherni delegat bo imel plačano vožnjo za tja in nazaj iz svoje lastne kotlarske blagajne. V kateri dvorani se vrši ravno ta zanimiva konvencija še ni določeno; najbrže bo ista v več krajih po bezmentih. Dvorane po bezmentih so namreč bolj po ceni kot pa po first class hotelih. Pa tudi bolj hladno je tam in priročno za kotlarske posle. Kdor izmed cenjenih delegatov ne bo imel pravega znaka (vdelanega znamenja kotla v mesecu), ne bo imel besede na tej konvenciji. Jaz prinesem en kotel kar na rami. Dnevni red tega zborovanja še ni sestavljen. Glavni namen istega bo baje razlaga, kako se na najbolj praktičen način rožinarje uničuje. Proč, dolži njim, da ga bo manj na svetu! To je geslo današnjih modernih rožinarjev Jakatov. Jaz bom predeval o figokuhi in o bezzgovcu. — Pravijo, da bo sta na to konvencijo tudi znana apostola suše: Bryan in Billy Sunday povabljeni in izvoljena za častne člane, ker se tako za rožinarje zanimata.

— Te dni sem dobil od nekega W. S. na Nikelson cesti povabilo, da naj pridem tamošnje rojake obiskat. Imajo baje že enega 12 funtov težkega "karfa" zame ujetega in ga sedaj še pitajo kot purana. Ko ga zredite na 20 funtov, pa pridem. Mishim do tedaj boste onega karfa tudi že dobro podkovali, saj vas dela dosti v tovarni konjskih čevljev (Horse-shoe factory). Enkrat pridem tudi gledat, kako te čevlje šivate in fiksate, ker me stvar zelo zanima. Tedaj jo bomo pa zažingali!

Kaj nam pa morejo, če smo veseli? — Podkve mi kujemo,

Kladvo dvigujemo "Bunkati," "binkati," Vedno napreji! — Če se kdo speče, Nihče ne reče, Saj smo že vajeni Takih reči. Domov ko pridemo, Skupaj se snidemo: Kapljica zlata Nas okrepeča. Živel kovaški stan, Čislani in spoštovan Saj brez kovačev, Svet bi ne stali!

S pozdravom, MIKE C.

P. S. V nedeljo na svidenje v Rivals' parku. Jaz pripeljem s sabo svojo staro cizo z ajakri-mom, ker bo tam dosti mladih kostumarjev.

Poduk o pasji steklini.

Steklina je nalezljiva bolezen, hitrega poteka, ki se pojavlja največkrat pri psih in ki se širi dalje le po ogrizu po steklih živalih, zlasti steklih pseh. Znaki stekline so obče pri vseh živalih jednaki. Najbistvenejša znamenja so: razburjeno, togotno vedenje, velika razdraženost, nagnenje k grizenju ali ujedanju, bodenju, trkanju (prava steklost ali besnost): v drugih primerih pa se kaže otopelost, slabost, ohromelost različnih delov telesa, zlasti pa zadnjega dela. V teh primerih ni žival močno grizljiva (tiha steklost).

Stekli psi kažejo spočetka posebno sprememba vedenja, ki pa je včasih zlasti pri onih psih, ki se jih drži v sobi, tako malenkostna, da se jo komaj zapazi (tiha steklost). Navadno je pa vedenje steklih psov zelo spremenjeno. Psi so kinolno čimerni, razdražljivi, nezapirni, se radi skrivajo po temnih kotih sobe ali v hlevu, ogibljejo se svetlobe in luči, niso poslušni na gospodarjev klic ali sepa je neradi odzovejo, potem pa naenkrat še bolj živahno poskakujejo in se dorikajo. V drugih primerih so stekli psi zelo nemirni, grebejo s prednjih nogami, menjavajo neprenehoma ležišča, hodijo nemirno sem in tja po sobi ali po dvorišču, postajajo trenutno, posluškujejo ali lajajo in grizejo v zrak brez vsacega povoda. Med leženjem pogosto postajajo vznemirjeni, popadajo v zrak in renče. Glas jim postane spremenjen in hripav. Občutljivost steklih psov je znano povečana. Po preteku 1-3 dni postanejo navedeni znaki vedno bolj vidni, tako posebno nepokojnost in razbujljivost; spoznati. Pri tem grizejo zemljo, razne predmete, katero razgrizejo in jih požirajo.

Za steklino značilno je zlasti popadanje psov. Med tem ko se zdrav pes, ako pride v tuje kraje, tamkajšnjih psov boji in navadno tuji psi zdravega psa popadajo, napada stekel pes v tujih tudi večje pse zlasti v glavo. To napadanje ali grizenje se izvrši natihoma, med tem ko zdravi psi med popadanjem lajajo.

Stekli psi hitro hirajo: vide so čudni, oči so jim kalne, vdrte, dlaka brez svita in kuštrava. Naposled ohrome popolnoma, zlasti v zadnjem delu in spodnji čeljusti.

Med boleznijo se stekli psi zelo slinijo. V poteku bolezni postajajo popadki vedno bolj redki in končno pri med petim in sedmim dnevom poginejo.

Pr tihi stekli so vsa znamenja le malo vdna: zapazi se izpremenjeno vedenje psov, izpremenjeni tek, pozneje nagnenje do pobega in potepanja, očitno grizljivost, izpremenjen glas.

Steklina maček je podobna steklini psov. Očitni znaki so posebno velika nemirnost;

steklino človeka le redkokdaj. En ali dva dni potem se bolnik umiri in zopet lahko brez težav uživa tekočine. Pokažejo se pa sedaj znaki splošnega otrpnenja. Celi deli telesa otrpnejo popolnoma, srce deluje zelo slabo in 5 do 6 dni po pričetku bolezni umrje bolnik na otrpnenju srca. Posledica stekline je vedno smrt.

Vsakdo, katerega je ugriznila kaka stekla ali stekline sumljiva žival, išče naj takoj zdravniške pomoči.

Edino dosedaj znano sredstvo zoper izbruh stekline le pa cepljenje proti pasji steklini po načinu, kakor ga je izumil Pasteur. V to svrhu imamo v naši kraljevini izborno opremljeni Pasteurjev zavod v Zagrebu, kjer se pusti lahko vsakdo brezplačno cepiti proti pasji steklini. Vsakemu, ki je bil ugriz-stekle mačke silno rade grizejo in praskajo.

V pričetku stekline čuti bol-steklina 1 do 6 mesecev po ugrizu od strani steklega psa, mačke ali kake druge živali. V pričetku stekline čuti obliknik na mestu, kjer je bil ugrizen več ali manj močne bolečine. Telesna toplota se nekoliko zviša, apetit se poslabša. Bolniki so duševno potrti, tožijo o glavobolu in imajo zelo nemrno spanje.

Samo en Tician je živel na svetu.

Tician, ali Tiziano Vecelilio je bil eden izmed najbolj slovečih slikarjev, kar jih pozna svet. Leta 1532 je v Bologni naslikal portret cesarja Karola V., vsled česar ga je ta cesar povzdignil v grofovski stan in mu podelil red "zlate ostroke". Tako so postali plemenitashi vsi otroci tega slikarja, kar je bilo za tedanje čase zelo redek slučaj. Ko so dvorjani cesarju Karolu V. predbacivali, čemu je Tician tako visoko odlikoval, je sam cesar Karol nevoljne prince s sledečimi besedami zavrnil: "Jaz poznam dosti princev in kraljev, vendar sem pa uverjen, da živi samo en Tician na svetu!" — In dandanes, — brezštevilno ljudi v Združenih državah in Kanadi pravi: "Nam je znanih dosti zdravil za želodčne neprilike; vendar smo mi mnenja, da je samo eno zdravilo zanesljivo in uspešno, to je: "Trinerjevo ameriško grenko vino." Tako nam je Mr. Frank A. Novak dne 15. maja pisal iz Brooks, Oreg: Trinerjevo grenko vino je v resnici izborno zdravilo. Jaz sem 7 mesecev bolehal, zdaj pa, ko sem jemal Trinerjevo grenko vino, se počutim dosti boljšega." — Radi tega, če greste v lekarno zahtevajte odločno da naj vam da Trinerja! (Advertis.)

IZPLAČILO V KRONAH, DINARJIH IN DOLARJIH V GOTOVEM DENARJU V JUGOSLAVIJI

Pišite po cenik za pošiljanje denarja. SIFKARTE ZA VSE CRTE.

Emil Kišš bankir. 133 Second Ave. New York, N. Y.

FIRST NATIONAL BANK
Established 1857
Ako potujete v staro domovino
boste našli v svojo lastno korist, da nosite svoj denar v obliki **Potniških čekov** Traveler's Checks.

na katerih je označena svota, kopo želite vzeti v AMERISKIH DOLARJIH. Ti čeki—kadar vnovčeni v Evropi—bodo zavarovali in tvorili njih celo (polno vrednost v evropskem denarju).

Potniški čeki so POPOLNOMA VARNI in vas varpepo pred izgubo ali tatvino denarja. Te čeki ad more nihče drugi zamenjati, kot VI SAMI!

KUPITE TOREJ VAŠE POTNISKE ČEKE V TEJ BANKI.

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET

Slavna društva K. S. K. J., pozor!

Vse tiskovine, kakor pisni papir, kuverte, nakaznice, pobotnice, bolniške liste, društvena pravila i. t. d., dalje vse tiskovine pri prirejanju veselice, kot vstopnice, veliki, srednji in mali plakati, se izdelajo hitro in lično kakor tudi po zmerni ceni v naši tiskarni, ki je največja in najmoderneja slovenska unijska tiskarna.

Slavnim društvom preskrbimo na željo prestavo pravil iz slovenskega na angleški jezik.

Kadar torej rabi vaše sl. društvo kaj tiskovin, obrnite se do nas. V naši tiskarni se tiska "Glasilo" K. S. K. J.

AMERIKANSKI SLOVENEK
1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.

POZOR ROJAKI IN ROJAKINJE!

ALPENTINKTURA je najuspešnejša na svetu za rast in proti izpadanju las. Alpenpomada za brke in brado; kurja očesa in bradovice v 3 dneh popolnoma odstranijo; rumanizem v 6ih dneh popolnoma ozdravim Bruslintinktura od katere postanejo sivi lasje popolnoma naradni; rane opekline, potne noge in za druge bolezni imamjako uspešna zdravilo. Pišite takoj po cenik in Koledar in Knjižico za leto 1921, kar pošljem zastonj. Pošljite marko za 5c za poštino. Knjižica velja v potrebi več kot \$10.

JAKOB WAHČIČ, 6702 Bonna Avenue N. E. CLEVELAND, OHIO.

Imam v zalogi prave starokrajske IMPORTIRANE "SENSE-WERK-KRENHOFF"

KOSE

garantirane, v dolgoti 25, 27, 29, 31 33 inčev s ključem in rinko za koso pritrjeni na kosišče.

Cena eni kosi s ključem in rinko	\$275
Sest kos skupaj ali več po	2.50
Garnitura klepalnega orožja	1.50
Bergamo brusilni kamni, komad	0.60

s poštino vred; naročiti ga je mogoče samo s koso vred. Hotike in krajsje kse pričakujem v nekaj dnih. Pišite na:

ALOIS SKULJ, BROOKLYN, N. Y.
323 EPSILON PLACE

VOLJA--SREDSTVA--PRAKSA

Za točno in vestno izvršitev poslov, ki so v zvezi s pošiljanjem denarja v stari kraj, s potovanjem v domovino, z dopremljenjem oseb v Ameriko in z drugimi posli tega področja, so nujno potrebne tri glavne stvari: volja, sredstva, praksa.

Našo resno voljo za točno službo najbolje dokazuje številna zahvalna pisma od rojakov, ki so se do sedaj poslužili naše tvrdke.

Naša sredstva so naš dobro organiziran urad, naše dobre zveze s stari krajem, naša zastopstva parobrodskih družb in naše državno bančno dovoljenje in državna kontrola čez naše poslovanje.

Nad 1,400 potnikov, ki so z našim posredovanjem do sedaj potovali v stari kraj ali od tam sem, govori o naši praksi.

Ako hočete VI poslati denar v stari kraj, potovati v stari kraj ali dobiti koga iz starega kraja, je v Vašo korist, da se obrnete na:

Zakrajšek & Češark
SLOVENSKA BANKA.
70-9th Ave. New York City.

PRISTOPAJTE H K. S. K. AGITIRAJTE ZA K. S. K. JEDNOTI.

Zapiski iz mrtvega doma.

Spisal A. M. Dostojevski. Preval Vladimir Levstik.

(Dalje.)

Težji je bil ne le za plemenitše, nego za vse arestante sploh, to pa zato, ker je oboje, predstojništvo in uredba tega razreda, vseskozi vojaška, zelo podobna kazenskim kompanijam v Rusiji. Vojaško predstojništvo je težje, red je tesnejši, arestant je neprestano v železju in pod eskorto ter vedno zaklenjen; vse to pa n evelja v toliki meri o prvih dveh razredih. Tako so vsaj govorili vsi naši arestanti, in med njimi so bili takšni, ki so res poznali stvar. Vsi bi se bili preselili z veseljem v prvi razred, ki ga smatra zakon za najtežjega, in so celo mnogokrat sanjarili, kako bi se to naredilo. O kazenskih kompanijah v Rusiji pa so vsi naši, ki so bili kdaj tam, govorili z grozo in zatrjevali, da ni v Rusiji težjega kakor so kazenske kompanije po trdnjavah, in da je Sibirija raj, če jo primerjamo s tamkajšnjim življenjem. Zatorej se mi zdi, d a smem reči: Ako so že v našem ostrogu — kljub vojaškemu načelstvu, pred očmi generalnega guvernerja in končno v očigled slučajem, ki se včasih dogajajo, da so bile neudeležene, a vendar oficiozne osebe iz zlobe ali iz gorečnosti v službi zmerom pripravljene tajno ovaditi na pristojnem mestu, da dovoljujejo nekateri "neblagonamerjeni" poveljniki arestantom takega razreda olajšave — ako se na takem kraju, pravim, zrla na plemenitške zločince z nekoliko drugačnimi očmi nego na ostale arestante, so zrla nanje v prvem in v tretjem razredu še mnogo miljeje. Zatorej se mi zdi, da po kraju, kjer sem bil jaz, lahko sodim v tem pogledu o vsej Sibiriji. Vse vesti in pripovedi, ki sem jih slišal o tej reči iz ust izgnancev prvega in tretjega razreda, potrjujejo moj zaključek. Zares je skoraj zdrznil strahu. Vsi so ga poznali vsi so bili že slišali o njem in so se ga bali.

"Vzeti vse. Izročiti samo perilo, to je, belo; barvasto pa, če ga mate, vzeti. Vse ostalo prodati na dražbi. Denar zapisati v blagajno. Arestant u nma lastnine," je nadaljeval ter naju pomeril s strogim pogledom. Glejta, da se mi vedeta dobro! Da ne slišim nobene pritožbe! Drugače... telesna kazen šibe!"

Vse tisti večer sem bil bolan od tega sprejema; kje sem bil vajen takšnih besed! Temu vtisu se je pridružilo še ostalo kr sem videl v ostrogu; o svojem prihodu v katorgo pa sem že pripovedoval.

Pravkar sem omenil, da nam niso dovoljevali in tudi niso smeli dovoljevati nikakih u godnosti pred drugimi arestanti in nikakih olajšav pri delu. Enkrat pa se je vendar zgodil ta poizkus; jaz in B-ki sva hodila šele tri mesece kot pisarja v ženijsko pisarno. Toda to se je vršilo skrivaj in po odredbi ženijskega načelstva. To se pravi, vedeli so vsi tisti, ki so morali vedeti, a delali so se, kakor da nevedo. To je bilo še pod pooveljništvom G-va. Ta popolkovnik G-v je prišel k nam, kakor da bi padel z nebes in je ostal prinat le malo časa — pol leta, če se ne motim celo manj — a nato se je vrnil v Rusijo, zapustivši v vseh arestantih mogočen vtis. Niso ga samo ljubili; oboževali so ga, če smem rabiti to besedo na tem mestu. Kako je dosegel to, ne vem; toda v prvem trenutku je osvojil srca vseh. "O, če nam je, oče! Rodnega očeta se potrebujemo več!" so govorili arestanti vsak trenotek, ves čas, dokler je vodil ženijski oddelek. Bil je menda strašen

lahkoživec in veseljak, ne velikerasti in drznega, samozavestnega pogleda; obenem pa je bil z arestanti prijazen skoraj do nežnosti in jih je ljubil res doslovno kakor oče. Zdaj je tako ljubil arestante, ne morem povedati; lahko pa rečem, da ni mogel videti arestanta, ne da bi mu dal laskavo, dobrovoljno besedo ter se posmehal in pošalil z njim. In kar je glavno, v vsem tem ni bilo niti kapljice predstojniškega duha, ničesar, kar bi razodevalo visokostno, poveljniško dobroto. Ta mož je bil arestantom drug in tovariš v najpopolnejšem z-mislu besede. Kljub vsemu temu njegovemu instiktivnemu demokratizmu pa arestanti niti enkrat niso zagrešili proti njemu kakršnekoli nespoštivosti ali familiarnosti. Nasprotno. Ves obraz arestanta se je razsvetel, kadar srečal poveljnika; smel je čepico, in že je gledal smehljaje, kdaj stopi ta proti njemu. In če je izpregovoril, je bilo, kakor da bi mu podaril rubelj. So takšni popularni ljudje. Gledal je smelo in hodil ravno in krepko. "Orel je!" so včasih govorili arestanti.

Olajšati jim seveda ni mogel ničesar; vodil je samo ženijska dela, ki so šla tudi pod vsemi drugimi poveljniki po svojem vsakdanjem, enkrat za vselej ustanovljenem zakonitem redu. Kvečjemu, če je slučajno srečal oddelek na delu in videl, da je delo končano, ga je odpustil domov še pred bobnanjem, namesto da bi ga zadrževal brez potrebe. Ugajalo pa je njegovo zaupanje do arestantov, pomanjkanje sitnosti in dlakocepstva ter sploh popolna odsotnost vseh žaljivih oblik v načelniških odnosjih. Da je on izgubil tisoč rubljev — mislim, tudi največji tat izmed arestantov bi mu jih bil prinesel nazaj, če bi jih bil našel. Prepričan sem, da bi tako. Lahko si je misliti, s kakšnim razburjenjem so sprejeli naši arestanti vest, da se je njihov "orel-komandant" sprl z našim sovražnim majorjem na življenje in smrt. To se je zgodilo že prvi mesec po njegovem prihodu. Naš major je služil z njim svoje dni v istem polku. Po dolgi ločitvi sta se pozdravila kot prijatelja ter prikorkala skupaj. Toda naenkrat sta si bila v laseh. Sprla sta se. G-v je postal majorjev smrtni sovražnik. Slišalo se je celo, da sta se pri tej priliki stepla, kar ni bilo izključeno pri našem majorju, ki se je pretepuj pogostoma. Ko so arestanti slišali to, ni bilo njihove radosti konca ne kraja.

"Kako pa se naj osmerooki razume s takim človekom? Ta je orel, naš pa..." — in tu so običajno rabili besedo, ki jo je nerodno zapisati. Strašno so se zanimali pri nas za to, kdo je "obil drugega. Če bi se bila govorica o njem pretepuj izkazala za neutemeljeno — kar bi bilo nemara odgovarjalo resnici — bi se bili naši arestanti jako nejevoljili.

"Ne, gotovo je zmagal komandant," so govorili. "On je majhen in korajžen; major se je gotovo skrtil pred njim pod posteljo." Kmalu pa je G-v odšel in arestanti so bili zopet vli potrdili. Res so bili pri nas vsi ženijski poveljniki dobri ljudje; v mojem času se jih je zvrstilo troje ali četero; "toda takšnega," so govorili arestanti, "ne dobimo nikdar več; on je bil naš orel in branitelj." (Dalje prih.)

Kdor molči, je sovražnik laži.

Brezvestnežu je vse eno, če naredi komu kako krivico, ali če se za storjeno krivico opraviča.

Morda ti je vzelo več let, da si postal ugleden in da uživaš čast? Vse to pa lahko tekočin 1 minute za vedno zgubiš.

Ne pričakaj se s človekom, ki trdi, da opoldne luna sije.

Zastave, bandere, regalije in slabe muke za društva ter člani K. S. K. J.

izdeluje
EMIL BACHMAN
2107 S. Hamlin Ave.
Chicago, Ill.

ZA ODVETNIŠKO TOLMACENJE ALI NOTARSKA OPRAVILA

obrnite se v vseh slučajih na nas in Vam bomo zadeve povojno uredili.
E. Greenwald, odvetnik.
William B. Laurich,
Slovenski javni notar.
1900 W. 22 Place. Chicago, Ill.
Telefon: Canal 5777
(Nasproti slovenske cerkve.)

Farne naprodaj.

V državi New York, Pennsylvania in Ohio. Predno kupite kje drugje, pišite z pojasnila na

John Zulich
FARM AGENCY
6313 St. Clair Ave.
Cleveland, O.

Prodaja zemljišč.
(Real Estate)

Življensko zavarovanje.
Zavarovanje proti ognju.
Zavarovanje avtomobilov.
Zavarovanje proti nezgodam.
in boleznim.
Slovenski sodnijski tolmač.

WALTER PLESE
608 Heggie Bldg.
Joliet, Ill.
Telefon 3498

Začimbe, zališča in najraznovrstnejša

domača zdravila

katera priporoča magr. Kneipp, imam vedno v zalogi.
Pišite po brezplačni cenik.
MATE PEZDIR
P. O. Box 722, City Hall Station
NEW YORK CITY.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev

Kadar potrebujete nova društvene pravila, lično izdelana pisma, kuverte, vabilna in vatopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največjo slovensko unijsko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO
2142-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta Vam boče izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osobito vam priporočam zelo pripravne Vplačilne knjižice za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi prikladne Nakaznice za blagajnike za isplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter pobotnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih. Na sahtevno pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavednih tiskoviny na ogled brezplačno!

Največja slovenska banka v Ameriki.

V 3 TEDNIH POŠLJEMO

denar v stari kraj in Vi dobite v roke potrdilo (pobotnico) z lastnoročnim podpisom prejemnika v teku

6 TEDNOV VSEGA SKUPAJ.

Denar pošljamo po dnevnem kurzu, ceneje, nego ga ima kedo drugi.

Naša banka je DRŽAVNA BANKA, vsled česar nam lahko brez strahu zaupate Vaš denar.

Prodajamo šifkarte za vsa parobrode. Dobavljamo potniške iz starega kraja; izdelujemo potne liste (pose) in vse drugo, kar je potrebno za pot v domovino ali iz domovine v Ameriko. Pišite nam za vsa pojasnila v svojem materinskem (slovenskem) jeziku.

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 WEST 23 STREET. NEW YORK, N. Y.

Glavnica \$100,000.00. Rez. fond \$30,000.00

IZUMITELJI.

Pišite po našo knjižico v zavedi iznajdb in patentov. Knjižico vam pošljemo zastonj.

Za točno, ekspertno in zanesljivo rešitev vašega patenta pišite nam, ker smo patentni odvetniki in imamo že večletno skušnjo. Nihče drugi se bolj ne razume na patente kot mi.

V vašo korist pišite še danes po našo Slovensko patentno knjižico.

A. M. WILSON, Inc.
Registered Patent Attorneys,
315 Victor Bldg., Washington, DC

PATENTI

Pišite danes po našo brezplačno patentno knjižico. Mi smo patentni odvetniki; izkušeni, zanesljivi, točni in poštenti.

A. M. WILSON, Inc.
Victor Bldg., Washington, D. C.

Anton Zbašnik

SLOVENSKI JAVNI NOTAR.
soba 102 Bakewell Bldg.,
Pittsburgh, Pa.
(Nasproti okrajnega sodišča)
Telefon urada: Court 3459
na domu: Fisk 232-J.

dajoča dela, kot na pr. POOBLO Izvršuje vsa v notarski posel spadajoča dela, kot na pr. POOBLASTILA, KUPNE POGODBE, IZBRISNE POBOTNICE, VKNJIZBE, OPOROKE in PROSNJE ZA DOBAVO SVOJCEV IZ STAREGA KRAJA. Prezame tudi razne preiskave tukaj ali v starem kraju. Pišite ali pridite osebno.

POZORI!

Slovinci in Hrvati v Chisholm, Minn., in okolici.

Kadar želite uložiti denar na hranilno ulogo ali čekovni promet, zavarovati vaše poslopje ali poslati denar v staro domovino, obrnite se na stari in zanesljivi

Miner's State Bank

Chisholm, Minn.
Frank Gouze, Slovenec, je blagajnik banke n vso vašo trgovino lahko odpravi v materinim jeziku.
"Točnost", "Varnost" in "Postrežba" je naše geslo.

Prave BERGAMO brusilne kamne

sem ravno kar prejel iz Italije; posamezni kamen stane 60c s poštino vred; naročijo jih lahko samo oni, ki so naročili kose od mene, ker jih prodajam za svojo lastno ceno in jih imam samo omenjeno število.
ALOIS SKULJ,
323 Epsilon Place,
Brooklyn, N. Y.

Ugodna prilika

Ker sem se odločil razprodati svojo veliko zalogo najfinjših ROZIN SUHIH ČEŠPELJ (SLIV) in FIG, se Vam sedaj nudi ugodna prilika za nakup tega blaga. Cene so zelo znižane. Blago v zabojih po 25 funtov se razvaža brezplačno na dom.

Za bolj natančna pojasnila se obrnite osebno na podpisane ali pa telefonirajte. Moja šte. telefona je 4533.

JOSIP SITAR

607 N. Hickory St. Joliet, Ill.

Zanesljivo in hitro

poskrbuje denarna izplačila v stari domovini in opravlja druge bančne posle

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortland St., New York, N. Y.

Rojaki, poslužujte se v vseh zadevah te slovenske banke, ki je pod stalnim nadzorstvom državnega urada in ima za varstvo \$100,000.00 glavnice in \$50,000.00 rezervnega zaklada.

Za cene denarju glejte list "GLAS NARODA"

--- za ---

FRANK SAKSER STATE BANK

FRANK SAKSER, predsednik.

Bodite previdni z denarjem!

Nalagajte ga v zanesljive banke!

Bolj kakor kdaj prej, je sedaj potreben ta opomin, kajti vsled večje množine denarja med ljudstvom delaju špekulacije velike dobičke z onimi, ki jim grede na limanice.

Naš denarni zavod je zanesljiv in poznan med narodom po svoji uljudni in hitri postrežbi.

Mi plačujemo na hranilno ulogo

po 3 odst.

ki jih pripišemo k glavnici ako jih ne dvignete.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica federalnega rezervnega sistema.

Pri pošiljanju denarja v Jugoslavijo bodite previdni. Brezvestni mešetarji nastavlajo sedaj kronam visoke cene, ker se hočejo okoristiti z nevednostjo ljudstva.

Povprašajte nas za nasvet in cene, kadar želite poslati denar v staro domovino!

Ako imate doma Liberty Bonde, izpostavljene nevarnostim ognja in tatov, prinesite jih k nam ter Vam ji bodemo shranili brezplačno

THE JOLIET NATIONAL BANK

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000.00 Prebitek \$360,000.00

THE DOLLAR SAVINGS BANK

BRIDGEPORT, OHIO.

Glavnica \$50,000.00

Prebitek \$50,000.00.

Pod nadzorstvom države Ohio, ki je tudi naša vlagateljica. Plačujemo po 4 odstotkov obresti pri hranilnih vlogah.

Posebno pozornost dajemo Ipozemskemu oddelku.

FARME

Na prodaj imamo večje število obdelanih in neobdelanih farm v državi Wisconsin, posebno v stari znani slovenski farmerski naselbini v Willardu, kjer je naseljenih že okrog 200 slovenskih farmerjev. Kogar veseli kmetijstvo in želi postati neodvisen, je Wisconsin najbolj primerna država za kmetijstvo, posebno pa še Willard med domačimi rojaki. Pišite za potrebne informacije.

MLADIČ & VERDERBAR,

1334 W. 18th St.

Chicago, Ill.